

524.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Skarbu,****zawierające przepisy wykonawcze dla obszaru b. zaboru rosyjskiego
w przedmiocie opodatkowania spadków i darowizn.**

Na podstawie art. 43 przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego, ogłoszonych rozporządzeniem z dnia 2 czerwca 1920 r. Dz. Ustaw № 49 poz. 300, zarządzam w porozumieniu z właściwymi Ministrami co następuje:

POSTANOWIENIA WSTĘPNE.**1. Sposób powoływania przepisów o opodatkowaniu
spadków i darowizn.**

§ 1. W sprawach, w których chodzi o opodatkowanie spadku, legatu lub darowizny według przepisów ustawowych, obowiązujących na obszarze b. zaboru rosyjskiego, powoływać należy z reguły nie ustawę z dnia 29 maja 1920 r. Dz. U. № 49 poz. 29¹ lecz ogłoszone na podstawie art. 52 tej ustawy „Przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego”, (rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 czerwca 1920 r. Dz. U. № 49 poz. 300). Należy przytem posługiwać się formą następującą: „art. . . . Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn z dnia 2 czerwca 1920 r. Dz. U. poz. 300” lub formą skróconą: „art. . . . Przep. o op. sp.”.

Tylko w korespondencji z władzami i urzędami, mającymi siedzibę na obszarze b. zaborów austriackiego i pruskiego, należy powoływać ustawę z dnia 29 maja 1920 r. Dz. U. № 49 poz. 299. Odszukanie potrzebnych postanowień ułatwi dołączony klucz (załącznik 1).

§ 2. Paragrafy, powołane w tem rozporządzeniu bez dalszego określenia, oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

2. Zastosowanie przepisów prywatno-prawnych.

§ 3. Użyte w niniejszem rozporządzeniu skrócenie „K. C.” oznacza kodeks cywilny Napoleona, skrócenie „K. C. P.” kodeks cywilny Królestwa Polskiego.

Przepisy niniejszego rozporządzenia, powołujące postanowienia tych dwóch kodeksów, mają zastosowanie na obszarze dawnego Królestwa Kongresowego.

Skrócenie „K. C. R.” oznacza rosyjskie prawo cywilne (część pierwszą tomu dziesiątego Zbioru Praw Cesarstwa Rosyjskiego, wyd. z 1914 r.) a przepisy niniejszego rozporządzenia, powołujące prawo cywilne rosyjskie, mają zastosowanie w okręgu sądowym białostockim (art. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1919 r. Dz. Pr. № 58 poz. 352 oraz art. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. Dz. Pr. № 64 poz. 382).

W razie braków lub wątpliwości, wynikających przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia w okręgu sądowym białostockim, stosować należy w drodze analogji przepisy dotyczące obszaru dawnego Królestwa Kongresowego.

CZEŚĆ PIERWSZA.

Podatek spadkowy.

3. Przedmiot podatku.

(art. 1 Przep. o op. sp.)

§ 4. Jeżeli w przypadku, przewidzianym w art. 781 K. C., spadkobiercy przyjęli spadek, który przypadł na spadkodawcę, to podatek spadkowy należy się zarówno od spadku, który przypadł na spadkodawcę, jakoteż z powodu nabycia odnośnego majątku przez spadkobierców.

§ 5. W razie substytucji (art. 1048 — 1074 K. C.) podlega podatkowi zarówno nabycie majątku przez „obowiązanego do oddania” jak nabycie przez „powołanego”.

Celem wymierzenia podatku „obowiązanemu do oddania” stosowane będą przepisy o opodatkowaniu zapisu użytkowania (art. 5 Przep. o op. sp. oraz § 35).

Podatek, przypadający na „powołanego” oblicza się według stopy tarifowej (art. 9 Przep. o op. sp.), wynikającej ze stopnia pokrewieństwa między testatorem, który substytucję zarządził, a „powołanym”.

Celem wymierzenia tego podatku stosowane będą postanowienia o nabyciu majątku, obciążonego użytkowaniem (część trzecia art. 7 Przep. o op. sp. oraz §§ 33 i 34). Stosownie do tych przepisów oblicza się podatek, przypadający na „powołanego”, według wartości majątku spadkowego w dniu śmierci testatora (§ 11). Za obowiązanych do uiszczenia uważa się dzieci „obowiązanego do oddania”, żyjące w czasie wymierzenia podatku względnie zstępnych dziecka (art. 1051 K. C.), w tymże czasie żyjących. O ileby w dniu, w którym otwały się prawa „powołanego” (art. 1053 K. C.)—ilość dzieci—(zstępnych dzieci) była inna, niż w czasie wymierzenia podatku, to władza skarżowa ustala podatek ponownie.

„Powołany” ma w ciągu miesiąca od dnia, w którym ustało korzystanie, służące „obowiązanemu do oddania”, donieść o tem właściwemu Urzędowi Skarbowemu (§§ 46—51).

§ 6. Jeżeli wskutek nabycia majątku sposobem, określonym w art. 1 Przep. o op. sp. nastąpiło umorzenie wierzytelności spadkodawcy w drodze „pomieszania” (art. 1300 K. C.), to wartość tej wierzytelności wlicza się mimo to do podstawy wymiaru.

Jeżeli wierzyciel testamentem zwolnił dłużnika od zobowiązania, natomiast dłużnik ma uiszczyć podatek spadkowy, jak gdyby odnośna wierzytelność była mu legowana.

Uznanie za znikłego.

§ 7. W razie wprowadzenia w tymczasowe posiadanie majątku osoby znikłej będą ze względu na art. 46 K. C. P. stosowane analogicznie przepisy o opodatkowaniu spadków z dnia 2 czerwca 1920 r. Dz. U. № 49 poz. 300 oraz rozporządzenie niniejsze, jak gdyby znikły zmarł w dniu wydania wyroku, uznającego zniknięcie (art. 45 K. C. P.), a posiadacz tymczasowy nabył użytkowanie wspomnianego majątku.

Jeżeli wprowadzony w tymczasowe posiadanie zmarł, nie doczekawszy posiadania stanowczego, to należy z powodu wprowadzenia następcy w posiadanie tymczasowe zastosować powyższe postanowienie, jak gdyby majątek znikłego należał do spadku po poprzednim posiadaczu tymczasowym, a następca nabył użytkowanie tego majątku.

Należy zatem w obu tych przypadkach wartość roczną pomnożyć przez $12\frac{1}{2}$ (ustęp c) artykułu 5 Przep. o op. sp.).

O ile jednak czas, który ma upłynąć do końca okresu trzydziestoletniego lub stuletniego (art. 56 K. C. P.) wynosi mniej niż lat $12\frac{1}{2}$, to mnoży się roczną wartość przez tę mniejszą ilość lat.

O ile okres, obejmujący lat $12\frac{1}{2}$ — licząc od wydania wyroku, uznającego zniknięcie (część pierwsza niniejszego paragrafu) względnie od śmierci poprzedniego posiadacza tymczasowego (część druga niniejszego paragrafu), — mieści się w pierwszym okresie piętnastoletnim, przewidzianym w art. 53 K. C. P., ustala się wartość roczną w wysokości 2% wartości majątku osoby znikłej; o ile zaś mieści się w drugim okresie piętnastoletnim, przyjmuje się wartość roczną w wysokości 4% tegoż majątku (część ostatnia artykułu 5 Przep. o op. sp.). Jeżeli np. od wydania wyroku, uznającego zniknięcie, do dnia śmierci poprzedniego posiadacza tymczasowego upłynęło lat 10, to należy — celem wymierzenia podatku następcy — pomnożyć 2% wartości majątku przez 5 i zarazem 4% tej wartości przez $7\frac{1}{2}$, a sumę tych dwu iloczynów przyjąć za podstawę wymiaru.

§ 8. § 7 stosuje się odpowiednio również w przypadkach, przewidzianych w art. 54 K. C. P.

§ 9. W razie wprowadzenia w posiadanie stanowcze (art. 56 K. C. P.) wymierza się podatek według tych przepisów, które dotyczą nabycia w drodze spadku na własność, zarazem jednak potrąca się podatek, który wymierzono nabywcy swego czasu w myśl §§ 7 lub 8. Podstawę wymiaru ustala się według stanu rzeczy w dniu wydania wyroku, uznającego zniknięcie, względnie w dniu śmierci poprzedniego posiadacza tymczasowego (lub korzystającego, z dochodów w myśl art. 54 K. C. P.), według tego, czy posiadanie stanowcze otrzymał już pierwszy posiadacz tymczasowy, czy posiadacz późniejszy.

§ 10. §§ 7 — 9 dotyczą tylko obszaru dawnego Królestwa Kongresowego. W okręgu sądowym białostockim stosowane będą Przepisy o opodatkowaniu spadków z dn. 2 czerwca 1920 r. Dz. U. № 49 poz. 300 oraz rozporządzenie niniejsze, jak gdyby znikły zmarł w dniu wydania decyzji, uznającej zniknięcie (art. 1458 ros. ustawy postępowania sądowego cywilnego).

4. Ustalenie podstawy wymiaru (art. 3 — 8, 23 oraz 35 — 39. Przep. o op. sp.).

§ 11. Za podstawę wymiaru przyjmuje się czystą wartość majątku który otrzymał podatnik w drodze spadku lub legatu, według stanu w dniu śmierci spadkodawcy.

Wartość czystą oblicza się przez potrącenie długów i ciężarów od wartości ogólnej.

Obliczenie wartości ogólnej.

§ 12. Wartość ogólną nieruchomości i ruchomości przyjmuje się w sumie, wyrażającej ich wartość sprzedażną t. j. odpowiadającej cenom sprzedaży przedmiotów tego samego rodzaju w czasie śmierci spadkodawcy.

Stosownie do art. 23 Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn z dn. 2 czerwca 1920 r. Dz. U. poz. 300 winien podatnik podać według swej najlepszej wiedzy tę wartość sprzedażną. Przep. o op. sp. nie zawierają żadnych postanowień o tak zwanym „prawnym szacunku” nieruchomości,

jakie zawierało prawo rosyjskie, wobec czego wykluczone jest obecnie ocenianie według obliczeń fikcyjnych, nieodpowiadających wartości rzeczywistej, którą właśnie wyraża „wartość sprzedażna”.

§ 13. Co do ruchomych zabytków sztuki i kultury, korzystających z opieki prawa w myśl dekretu z dnia 31 października 1918 r. (Dz. Pr. № 16, poz. 36), może Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Sztuki w przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących zezwolić na wniosek podatnika na przyjęcie wartości ogólnej w sumie niższej niż wartość sprzedażna.

Ulga powyższa wykluczona jest, o ile spadkodawca trudnił się zawodowo handlem rzeczami wyżej określonymi lub o ile rzeczy te były przedmiotem kontraktu zamiennego, zawartego w czasie od 1 sierpnia 1914 r.

Przyznanie ulgi uzależnia się od zapisania do inwentarza zabytków sztuki i kultury (art. 5 powołanego dekretu).

W razie zbycia przedmiotów, objętych ulgą, w drodze kontraktu zamiennego będzie podatek podwyższony według wartości w czasie zbycia.

§ 14. Jako wartość ogólną prawa do czynszu lub do innych powinności z tytułu wieczystej dzierżawy (dominium directum) przyjmuje się iloczyn z pomnożenia rocznej kwoty wspomnianych świadczeń przez dwadzieścia pięć (ustęp a art. 5 Przep. o op. sp.).

§ 15. Celem obliczenia wartości wierzytelności należy do kwoty kapitału doliczyć o setki w dniu śmierci spadkodawcy już wymagalne ale nie uiszczone; przy papierach procentowych zaś wartość kuponów już płatnych a niezrealizowanych oraz odsetki za czas od płatności ostatniego kuponu. O ile stopa odsetek nie jest oznaczona, oblicza się ich kwotę według stopy odsetek prawnych (obecnie 6% — w myśl ustępu II prawa z 17 grudnia 1885 r.: Zb. Pr. i Rozp. № 128, poz. 1046 względnie art. 2021 K. C. R.).

§ 16. Wartość papierów wartościowych ustala się na podstawie zaświadczenia jednej z giełd polskich, wskazującego, jaka była przeciętna cena sprzedażna danego papieru wartościowego w dniu śmierci spadkodawcy. O ileby w tym dniu dany papier wartościowy nie był przedmiotem obrotu, ma być w zaświadczeniu podane, kiedy odbyły się obroty po raz ostatni przed tym dniem oraz ile wynosiła wówczas przeciętna cena sprzedaży. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio do pieniędzy zagranicznych.

§ 17. O ile chodzi o papiery wartościowe, które wogóle lub od dłuższego czasu nie były przedmiotem obrotów w Polsce, przyjmuje się jako wartość kapitału kwotę wyrażającą wartość nominalną, przyczem, jeżeli oznaczona jest w pieniądzech zagranicznych, będących przedmiotem obrotów w Polsce, następuje zamiana na marki polskie na podstawie zaświadczenia określonego w § 16. Władza skarbową może jednak na podstawie przeprowadzonych dochodzeń przyjąć wartość takich papierów wartościowych w kwocie innej.

§ 18. Co do wierzytelności, które wynikają nie z papierów wartościowych, lecz z innych tytułów, przyjmuje się jako wartość kapitału kwotę nominalną.

Prawa wątpliwe.

§ 19. O ile do majątku, podlegającego podatkowi spadkowemu, należy prawo, co do którego zachodzi wątpliwość, czy lub w jakiej mierze ono istnieje lub czy i w jakiej mierze jest wykonalne, wlicza się to prawo

do podstawy wymiaru według jego przypuszczalnej wartości (art. 4 Przep. o op. sp.).

Izba Skarbowa może jednak na wniosek podatnika tymczasowo prawa takiego nie wliczać do podstawy wymiaru i rozstrzygnięcie odroczyć do czasu wyjaśnienia niepewnych okoliczności, od których zależy istnienie lub wykonalność prawa. W takim razie właściwy Urząd Skarbowy (§§ 46—51) utrzymuje owo prawo w ewidencji.

Podatnik winien w ciągu miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o ostatecznym wyjaśnieniu stanu rzeczy, dostarczyć odnośnych danych właściwemu Urzędowi Skarbowemu.

Izba Skarbowa może uzależnić odroczenie rozstrzygnięcia od oddania Urzędowi Skarbowemu na przechowanie dokumentów, które dotyczą prawa wątpliwego (obligów, weksli i t. p.). Zwrot dokumentów nastąpić może dopiero po ostatecznym ustaleniu przez władzę skarbową kwoty podatku, przypadającego od wartości owego prawa i uiszczeniu tej kwoty.

§ 20. O ile w myśl ustawy z dnia 10 maja 1919, Dz. Pr. № 41 poz. 298 zgłoszono straty wojenne, poniesione przed śmiercią spadkodawcy, to sumy wyrażającej wysokość strat nie wlicza się na razie do podstawy wymiaru podatku spadkowego. Władza skarbową utrzymuje wypadek taki w ewidencji.

Ruchomości domowe.

§ 21. Ruchomości domowe t. j. rzeczy wymienione w części drugiej art. 8 Przep. o op. sp., podlegają podatkowi, o ile u spadkodawcy nie były przeznaczone do użytku w gospodarstwie domowym, lecz stanowiły przedmiot przemysłu lub handlu albo wogóle należały do gospodarstwa zarobkowego. Kosztowności, dzieła sztuki, antyki, dywany i wogóle przedmioty zbytkowe, w żadnym razie nie należą do przedmiotów uwolnionych od podatku w myśl art. 8 Przep. o op. sp.

§ 22. O ile wartość ruchomości domowych co do pewnego nabywcy przewyższa 10.000 marek, to do podstawy wymiaru wlicza się całą wartość, nie zaś tylko nadwyżkę ponad 10.000 marek.

Jeżeli ruchomości domowe przechodzą na dwie lub więcej osób, wymienionych w części drugiej art. 8 Przep. o op. sp., to należy co do każdej z tych osób ustalić oddzielnie, czy zachodzi uwolnienie od podatku. Jeżeli np. do spadku należą ruchomości domowe wartości 20.000 marek, a na podstawie testamentu otrzymuje dziecko spadkodawcy część ich wartości 9.000 marek, resztę zaś wartości 11.000 marek małżonek spadkodawcy, to do podstawy wymiaru podatku, który ma zapłacić dziecko, nie wlicza się wartości ruchomości domowych wcale, a celem wymierzenia podatku małżonkowi wlicza się do podstawy wymiaru wartość ruchomości domowych w kwocie 11.000 marek. Jeżeli do spadku należą ruchomości domowe wartości 50.000 marek i przechodzą niepodzielnie w równych częściach na pięć dzieci, to wszystkie te ruchomości wcale podatkowi nie podlegają.

Długi i ciężary.

§ 23. Nie potrąca się długów, co do których upłynął termin przedawnienia, o ile podatnik nie udowodnił, że nastąpiła przerwa lub zawieszenie biegu przedawnienia.

§ 24. Ciężarów wieczystych (art. 44 ustawy hipotecznej), służebności grunтовых oraz czynszów i powinności, wynikających z wieczystej dzierżawy (§ 14) o ile obciążeń tych nie ustanowił testator przy tym zapisie,

od którego podatek ma być właśnie wymierzony — nie potrąca się, gdyż mają być uwzględnione przy ustaleniu sumy wartości sprzedażnej (§ 12).

§ 25. Jeżeli do spadku należą zarówno przedmioty, podlegające opodatkowaniu, jako też takie, których się nie wlicza do podstawy wymiaru (art. 8 oraz 35—37 Przep. o op. sp.), to celem ustalenia czystej wartości — o ile podatnik lub władza skarbowa nie udowodnili, że długi i ciężary w całości lub w części obciążają tylko przedmioty pierwsze lub tylko drugie — potrąca się taka część długów i ciężarów, jaka odpowiada stosunkowi ogólnej wartości przedmiotów, należących do podstawy wymiaru, do ogólnej wartości wszystkich przedmiotów nabytych.

§ 26. Długi i ciężary uznane będą za istniejące z reguły tylko na podstawie następujących dowodów:

- a) dokumentów sporządzonych przed śmiercią spadkodawcy,
- b) urzędowych odpisów lub świadectw z wykazów hipotecznych,
- c) ksiąg handlowych, prawidłowo prowadzonych lub uwierzytelnionych odpisów z takich ksiąg,
- d) prawomocnych nakazów płatniczych władz państwowych lub samorządowych,
- e) prawomocnych wyroków i decyzji sądów polskich; sądów zagranicznych zaś tylko w takim razie, jeżeli według przepisów o postępowaniu sądowym, obowiązujących w państwie polskim, mogą być przymusowo wykonane.

Władza skarbowa może nadto zażądać zaświadczenia wierzyciela, stwierdzającego, że i w jakiej kwocie — w kapitale i odsetkach — dług nie był spłacony w dniu śmierci spadkodawcy; dzień ten należy w zaświadczeniu oznaczyć przez wymienienie daty kalendarzowej.

Zaświadczenie wierzyciela niezgodne z prawdą stanowi występki, przewidziany w art. 31 Przep. o op. sp.

Jeżeli wierzycielem jest Państwo Polskie lub polski związek samorządny, zaświadczenie o którym mowa, zastąpić można kwitem, z którego wynika, że uiszczenie nastąpiło po śmierci spadkodawcy.

Zaświadczenie o istnieniu i wysokości długu wolne jest od opłaty stemplowej (art. 6 ustęp 10 i art. 34 ustęp 2 dekretu z dn. 7 lutego 1919 r., Dz. Pr. № 14 poz. 145).

§ 27. Wysokość kosztów ostatniej choroby oraz kosztów pogrzebu i nagrobka udowodnić można rachunkami lub kwitami wierzycieli.

To samo dotyczy takich zobowiązań spadkodawcy, których istnienie zazwyczaj nie bywa stwierdzane dokumentami (jak np. należności osób, które wobec spadkodawcy pozostawały w stosunku służbowym, należności za żywność dostarczoną spadkodawcy i t. p.), o ile zaległość nie jest dłuższa niż sześciomiesięczna. Władza skarbowa może uznanie długu tego rodzaju za nieistniejący uzależnić od uprzedniego przesłuchania wierzyciela. W razie takiego przesłuchania ma władza skarbową zwrócić uwagę wierzyciela na postanowienie art. 31 Przep. o op. sp.

Koszta ostatniej choroby uznane będą tylko o tyle, o ile z rachunku lub kwitu wynika, że w dniu śmierci spadkodawcy nie były uiszczone lub że wprawdzie uiszczono je za życia spadkodawcy lecz nie z jego majątku.

Koszta pogrzebu i nagrobka mogą być uznane tylko o tyle, o ile odpowiadają stosunkom majątkowym spadkodawcy i zwyczajom, przestrzeganym w warstwie społecznej, do której należał.

§ 28. O ile podatnik celem udowodnienia długu spadkowego przedłożył weksel, lub inny dokument, na mocy którego zobowiązanymi były

prócz spadkodawcy inne jeszcze osoby, to władza skarbową zaliczy odnośną sumę do długów spadkowych tylko w razie udowodnienia, że właśnie podatnik, który żąda potrącenia, sumę ową uiszczył okazicielowi weksłu lub innemu wierzycielowi.

§ 29. O ile w przypadku, przewidzianym w § 28, podatnik, który dług uiszczył ma regres do innego zobowiązanego, to władza skarbową zaliczy do długów spadkowych tylko tę kwotę, co do której podatnikowi prawo regresu nie służy. Potrącenie zatem nie nastąpi wcale, gdy przedmiotem prawa regresu jest cała uiszczona kwota. Jeżeli podatnik twierdzi, że regresu nie wykona, potrącenie długu zależy od oddania dokumentu władzy skarbowej na przechowanie.

§ 30. Przyznanie długu w testamencie nie stanowi samo przez się dowodu istnienia długu.

§ 31. Nie będą uznane za dowód wyroki i decyzje sądowe, wydane po śmierci spadkodawcy przeciw jego następcom, o ile opierają się na przyznaniu ze strony następców.

§ 32. Długi spadkodawcy wobec osoby, obowiązanej do uiszczenia podatku spadkowego lub osób podstawionych (art. 911 i 1100 K. C.) o ile opierają się na dokumentach § 26 ustęp a), uznane będą tylko w takim razie, jeżeli te dokumenty uzyskały datę pewną (art. 1328 K. C.) nie później jak trzy miesiące przed śmiercią spadkodawcy. O ile celem udowodnienia takich długów przedłożono urzędowe odpisy lub świadectwa z wykazów hipotecznych (§ 26 ustęp b) albo decyzje sądowe (§ 26 ustęp e), to uznanie długu nastąpi tylko wówczas, gdy z tych akt wynika, iż zobowiązanie powstało nie później jak trzy miesiące przed śmiercią spadkodawcy.

§ 33. O ile spadkobiorca lub legatarjusz otrzymuje przedmiot obciążony użytkowaniem, to celem ustalenia podstawy wymiaru nie potrąca się wartość tego ciężaru od wartości ogólnej. Wymierza się zatem podatek, jak gdyby nabyty przedmiot nie był obciążony użytkowaniem.

Przepis powyższy dotyczy zarówno wypadków, w których użytkowanie obciążało już własność spadkodawcy jakoteż tych wypadków, w których ono powstaje równocześnie z nabyciem własności przez spadkobiercę lub legatarjusza.

§ 34. Podatek wymierzony w myśl § 33 od nabycia przedmiotu obciążonego użytkowaniem, jest płatny — jeżeli go dostatecznie zabezpieczono — po ustaniu użytkowania.

Jeżeli jednak nabywca zbył przedmiot, poddany użytkowaniu, kontraktem zamiennym (art. 1104 K. C.), zawartym przed ustaniem użytkowania, to podatek płatny jest już wskutek zawarcia owego kontraktu.

W razie odroczenia płatności należy podatek uiszczyć w ciągu miesiąca od ustania użytkowania lub od zawarcia kontraktu zamiennego. W tymże czasie ma podatnik zawiadomić właściwy Urząd Skarbowy (§ 46 — 51) o płatności podatku. Jeżeli podatek, którego płatność została odroczone, nie zapłacono w terminie, podanym w poprzedniej części niniejszego paragrafu, to pobiera się odsetki za zwłokę (art. 25 Przep. o op. sp.) za czas od upływu wspomnianego terminu. Do tego czasu nie pobiera się ani odsetek za zwłokę ani odsetek za odroczenie (art. 26 Przep. o op. sp. i § 72).

§ 35. Niezależnie od podatku, określonego w § 34, który w myśl art. 17 Przep. o op. sp. uiszczyć ma osoba, otrzymująca przedmiot, obciążony użytkowaniem, wymierza się podatek od nabycia użytkowania, o ile ono powstaje równocześnie z nabyciem własności przedmiotu, obciążonego

użytkowaniem. Ten ostatni podatek ustala się według zasad, podanych w art. 5 Przep. o op. sp., a do uiszczenia obowiązany jest w myśl art. 17 Przep. o op. sp. użytkownik.

6. Wysokość podatku

(art. 8—16 Przep. o op. sp.)

§ 36. Stosownie do art. 9 Przep. o op. sp. wymierza się podatek zawsze według dwu stóp taryfowych. Jedną z nich nazywać należy „stopą zasadniczą”, druga ma nazwę „stopy pomocniczej”.

„Pomocniczą” jest ta, która w taryfie bezpośrednio poprzedza „zasadniczą”. Jeżeli np. w danym wypadku stopą zasadniczą jest 8 procentowa, przewidziana w taryfie pod poz. 1 h, to pomocniczą jest 7 procentowa, przewidziana pod poz. 1 g.

Celem wymierzenia podatku według tych dwu stóp należy przede wszystkim odnaleźć w taryfie stopień wartości*) odpowiadający podstawie wymiaru i w ten sposób ustalić stopę zasadniczą. Następnie rozdziela się podstawę wymiaru na dwie części: część pierwsza równa się najwyższej kwocie bezpośrednio poprzedzającego taryfowego stopnia wartości, druga obejmuje resztę sumy, będącej podstawą wymiaru. Do części pierwszej zastosowuje się stopę pomocniczą, do części drugiej — zasadniczą.

Przykłady:

1. Jeżeli syn otrzymał po ojcu spadek czystej wartości 700.000 marek, to stopa zasadnicza wynosi 8‰ (pozycja taryfy 1 h), pomocnicza 7‰ (poz. 1 g). Część pierwsza podstawy wymiaru wynosi 500.000 marek (pozycja taryfy 1 g) i od niej należy wymierzyć 7‰, t. j. 35.000 marek; od części drugiej, t. j. od 200.000 marek wymierza się 8‰, t. j. 16.000 marek; podatek wynosi zatem w danym wypadku 51.000 marek.
2. Jeżeli ktoś otrzymał w spadku po bracie majątek czystej wartości 8.000 marek, to stopa zasadnicza wynosi 4‰ (pozycja taryfy 3b), pomocnicza równa się zero (poz. 3a). Część pierwsza podstawy wymiaru wynosi 5.000 marek (pozycja taryfy 3a) i od niej podatek nie należy się wcale; od części drugiej t. j. od 3.000 marek wymierza się 4‰. Podatek wynosi zatem w danym wypadku 120 marek.

§ 37. Jeżeli majątek spadkowy przechodzi na dwie lub więcej osób, to stopę zasadniczą ustala się co do każdego z nabywców osobno, według czystej wartości części majątku jemu przypadłej (art. 10 Przep. o op. sp.).

Jeżeli np. czysta wartość całego spadku wynosi 1.000.000 marek, a spadek przechodzi w równych częściach na pięcioro dzieci, to co do każdego z nich podstawa wymiaru wynosi 200.000 marek, a stopa zasadnicza 6‰ (poz. 1f); każde ma zatem uiszczyć po 5‰ od 100.000 (t. j. 5.000 marek) i po 6‰ od 100.000 (t. j. 6.000 marek) razem 11.000 marek.

Jeżeliby czysta wartość spadku, przechodzącego w równych częściach na pięciu spadkobierców wynosiła 25.000 marek, to podatek wcale się nie wymierzy, gdyż każdy spadkobierca otrzyma po 5.000 marek, która o sumie jest jeszcze wolna od podatku (art. 8 Przep. o op. sp.).

§ 38. Co do jednego i tego samego nabywcy stopa „zasadnicza” jest zawsze jednolita.

*) „Stopnie wartości” wymienione są w taryfie pod ogólnym napisem: „czysta wartość otrzymanego majątku w markach polskich”.

Należy zatem celem ustalenia stopy „zasadniczej” zsumować czyste wartości wszystkich przedmiotów, które podatnik nabył wskutek śmierci tego samego spadkodawcy, choćby tytuły nabycia były rozmaite.

Przykłady:

1. Jeżeli ktoś, wymieniony pod poz. 3 taryfy otrzymuje jako spadkobierca z ustawy część majątku spadkowego czystej wartości 150.000 mk., nadto zaś jako legatarjusz szczególny (art. 1014 — 1024 K. C.) inną część tegoż majątku czystej wartości 70.000 mk., wreszcie z tytułu zawartej przez spadkodawcę umowy o ubezpieczenie na wypadek śmierci 40 000 mk., to za podstawę wymiaru przyjmuje się kwotę 260.000 mk. i ustala się stopę zasadniczą w wysokości 17⁰/₀ (przewidzianej w taryfie pod poz 3 g) Byłoby niewłaściwem przyjęcie kilku stóp zasadniczych, mianowicie dla 150.000 marek stopy 14⁰/₀-owej (poz. 3f), dla 70.000 marek stopy 11⁰/₀-owej (poz. 3e) i dla 40.000 stopy 8⁰/₀-owej (poz. 3d).
2. Jeżeli osoba wymieniona pod poz. 4 taryfy, licząca w dniu śmierci spadkodawcy lat 40, otrzymała jako spadkobierca z ustawy część majątku czystej wartości 100.000 marek na własność, a nadto tytułem zapisu szczególnego użytkowania nieruchomości, której wartość czysta wynosi 200.000 mk., to należy do 100.000 marek doliczyć wartość użytkowania w sumie 112.000 marek (iloczyn z pomnożenia 8.000 przez 14; ustęp e) oraz część przedostatnia i ostatnia art. 5 Przep. o op. sp. i według sumy 212.000 marek ustalić stopę zasadniczą w wysokości 20⁰/₀ (poz. taryfy 4g).

§ 39. Celem ustalenia stopy zasadniczej należy nadto stwierdzić, czy podatnik nie otrzymał, może, od spadkodawcy za życia jakichś przedmiotów majątkowych tytułem darowizny. W danym razie należy stosownie do art. 14 Przep. o op. sp. do sumy obliczonej według § 38 doliczyć czyste wartości przedmiotów darowanych według stanu w dniu działania każdej darowizny i ustalić stopę zasadniczą według wynikłej stąd łącznej sumy.

Pod tym względem możliwe są następujące wypadki:

Wypadek pierwszy:

Spadkodawca zmarł po wejściu w życie Przepisów o op. sp. (nie wcześniej jak w dniu 7 lipca 1920 r.). Osoba, obowiązana do uiszczenia podatku spadkowego, otrzymała od spadkodawcy darowizny, a najwcześniejsza z nich zdziałana była po wejściu w życie Przep. o op. sp.

Przykład:

Ojciec darował swemu jednemu synowi w dniu 1 września 1920 roku przedmiot czystej wartości 70.000 marek. Notariusz pobrał od 50.000 marek 4⁰/₀ (poz. tar. 1d) i od 20.000 marek 5⁰/₀ (poz. tar. 1e) — razem 3.000 marek. Tenże ojciec darował synowi w dniu 1 listopada 1920 r. przedmiot czystej wartości 40.000 marek. Notariusz stosownie do art. 14 i 15 Przep. o op. sp. stwierdził, że ze względu na łączną wartość obu darowizn, wynoszącą 110.000 marek, stopa pomocnicza wynosi 5⁰/₀, (poz. 1e), a zasadnicza—6⁰/₀ (poz. 1f), że zatem podatek od obu darowizn wynosi 5.600 mk. (t. j. 5⁰/₀ od 100.000 i 6⁰/₀ od 10.000). Wobec tego pobrał notariusz dodatkowo 2.600 marek.

W dniu 1 lutego 1921 r. ojciec zmarł, a syn otrzymał w spadku po nim majątek czystej wartości 120.000 marek.

Przy wymiarze podatku spadkowego władza skarbową postąpi w sposób następujący: ze względu na łączną wartość obu darowizn oraz majątku spadkowego w kwocie 230.000 marek stopa pomocnicza wynosi 6⁰/₀ (poz. 1f),

zasadnicza 7°/_o (poz. 1g), podatek zaś obliczony według tych obu stóp 14.100 marek (6°/_o od 200.000 i 7°/_o od 30.000). Ponieważ zaś poprzednio pobrano 5.600 marek, przeto władza skarbową wymierzy tytułem podatku spadkowego 8.500 marek.

Wypadek drugi.

Spadkodawca zmarł po wejściu w życie Przep. o op. sp. (nie wcześniej jak w dniu 7 lipca 1920 r.). Osoba, obowiązana do uiszczenia podatku spadkowego, otrzymała od spadkodawcy darowizny. Niektóre z nich były zdziałane po wejściu w życie Przep. o op. sp., niektóre przedtem.

Przykład:

Ojciec darował swemu jednemu synowi w dniu 1 września 1910 r. przedmiot, którego czysta wartość, przeliczona na walutę markową wynosiła 50.000 mk.

Następnie darował mu: w dniu 1 marca 1919 r. 60.000 marek, a w dniu 1 marca 1921 r. 100.000 mk. W dniu 1 czerwca 1921 r. ojciec zmarł, a syn otrzymał w spadku majątek czystej wartości 400.000 mk.

Notariusz, sporządzając akt darowizny w dniu 1 marca 1921 r., stwierdził, że ze względu na łączną wartość wszystkich trzech darowizn, wynoszącą 210.000 mk. (50.000 + 60.000 + 100.000), stopa pomocnicza wynosi 6°/_o, zasadnicza 7°/_o. Z sumy 200.000 marek, do której przynależy stopa pomocnicza, przypada 110.000 na pierwsze dwie darowizny, 90.000 — na ostatnią. Należy zatem pobrać: od 90.000 mk. 6°/_o, a od 10.000 marek 7°/_o — razem 6.100 marek). Od kwoty 110.000 marek nie można pobrać podatku, gdyż byłoby to opodatkowaniem dwu pierwszych darowizn. Takie opodatkowanie nie byłoby zgodne z ustawą, gdyż wsteczna moc obowiązująca Przep. o op. sp., przewidziana w art. 42, a sięgająca do 1 stycznia 1916 r. dotyczy tylko podatku spadkowego, nie dotyczy zaś podatku od darowizn).

Władza skarbową, wymierzając podatek spadkowy z powodu śmierci ojca zaszłej w dniu 1 czerwca 1921 r., dokona następujących obliczeń: ze względu na łączną wartość wszystkich trzech darowizn oraz majątku spadkowego, wynoszącą 610.000 marek, stopa pomocnicza wynosi 7°/_o, zasadnicza 8°/_o. Z sumy 500.000 marek, do której przynależy stopa pomocnicza, przypada 110.000 na pierwsze dwie darowizny, a 390.000 na darowiznę trzecią i spadkobranie. Łącznie więc należy się tytułem podatku od trzeciej darowizny i od spadkobrania: 7°/_o od 390.000, t. j. 27.300, i 8°/_o od 110.000, t. j. 8.800, —razem 36.100 marek. Ponieważ zaś od trzeciej darowizny pobrano już 6.100 marek, przeto władza skarbową wymierzy tytułem podatku spadkowego 30.000 marek.

Wypadek trzeci.

Spadkodawca zmarł bądź po wejściu w życie Przep. o op. sp. (nie wcześniej jak w dniu 7 lipca 1920 r.) bądź przedtem, ale nie wcześniej jak w dniu 1 stycznia 1916 r., przyczem w tym ostatnim razie do dnia 21 czerwca 1920 r. włącznie nie zapadła decyzja władzy skarbowej o należności podatku spadkowego (art. 42 Przep. o op. sp. oraz § 102). Osoba, obowiązana do uiszczenia podatku spadkowego, otrzymała od spadkodawcy darowizny, a najpóźniejsza z nich zdziałana była przed wejściem w życie Przep. o op. sp.

Przykład:

Ojciec darował swemu jednemu synowi w dniu 1 września 1910 r. przedmiot, którego czysta wartość, przeliczona na walutę markową wynosiła 400.000 marek. Następnie darował mu w dniu 1 marca 1919 r. 200.000 marek. W dniu 1 listopada 1919 r. ojciec zmarł, a syn otrzymał

w spadku majątek czystej wartości 300.000 marek. Do dnia 21 czerwca 1920 r. włącznie nie zapadła decyzja władzy skarbowej o należności podatku spadkowego.

Władza skarbowa stwierdzi co następuje: Ze względu na łączną wartość obu darowizn oraz majątku spadkowego wynoszącą 900.000 marek, stopa pomocnicza wynosi 7⁰/₀, a zasadnicza 8⁰/₀. Kwota 500.000 marek, do której przynależy stopa pomocnicza, mieści się cała w darowiznach, nie podlegających opodatkowaniu według nowej ustawy. Także z kwoty 400.000 marek, do której przynależy stopa zasadnicza, część w wysokości 100.000 mk. przypada na te darowizny. Wobec tego władza skarbowa zastosuje do majątku spadkowego tylko stopę zasadniczą i wymierzy 8⁰/₀ od 300.000 marek, t. j. 24.000 marek.

7. Obowiązek uiszczenia podatku.

(art. 17—20 i 27 Przep. o op. sp.).

§ 40. Jeżeli majątek spadkowy przechodzi na dwie lub więcej osób, to należy z reguły (§§ 41—43) co do każdej z nich wystosować oddzielny nakaz płatniczy.

Jeżeli jeden nakaz płatniczy odnosi się do dwu lub więcej podatników (§§ 41—43), to należy mimo to podać w nim wszystkie istotne dane oddzielnie co do każdego z tych podatników.

§ 41. Jeden nakaz płatniczy obejmować ma podatki spadkowe, wymierzone dwu lub więcej podatnikom:

- 1) jeżeli oni ustanowili wspólnego pełnomocnika do zastępowania ich przed władzą skarbową w sprawie podatku spadkowego,
- 2) jeżeli mają wspólnego zastępcę ustawowego, w szczególności:
  - a) o ile kilku podatników małoletnich nieusamowolnionych pozostaje pod władzą tej samej osoby jako ich ojca (art. 341 K. C. P.) lub matki (art. 68 K. C. P.),
  - b) jeżeli kilku podatników małoletnich lub bezwłasnowolnych pozostaje pod władzą tego samego opiekuna (art. 68, 69, 330, 347 i nast., 489 i nast. K. C. P., art. 225 i 374¹ K. C. R.) lub kuratora (art. 219 K. C. R.),
  - c) jeżeli dla kilku podatników nieobecnych ustanowiono tę samą osobę kuratorem (art. 36 — 38, 41, 48, 54 i 60 K. C. P.; art. 1775 ustawy postęp. sąd. cyw.; art. 1243 K. C. R.),
- 3) jeżeli jest ustanowiony wykonawca testamentowy (art. 1025—1034 K. C.; art. 1034 K. C. R.); gdy jest kilku wykonawców, można wystosować nakaz płatniczy do któregokolwiek.

§ 42. Nadto może władza skarbowa wystosować jeden nakaz płatniczy do dwu lub więcej osób, jeżeli w myśl art. 18 i 19 Przep. o op. sp. osoby te są solidarnie obowiązane do uiszczenia podatku (§ 43). Nakaz płatniczy doręcza się wówczas podatnikowi, który jest w nim najpierw wymieniony. Nie można jednak od jednego z podatników tytułem podatku, przypadającego na niego i innych współnabywców, żądać więcej, niż wynosi czysta wartość części spadku, która przypada na tego podatnika.

§ 43. Postępowanie, określone w § 42, dopuszczalne jest w następujących wypadkach:

- 1) jeżeli ten sam majątek przypadł w częściach idealnych dwu lub więcej osobom jako spadkobiercom z prawa (art. 718—773 K. C., art. 1104 i nast. K. C. R.) lub jako legatarjuszom ogólnym (art. 1003—1009 K. C.) względnie spadkobiercom testamentowym (art.

- 1010 i nast. K. C. R.) albo jako legatarjuszom pod tytułem ogólnym (art. 1010—1013 K. C.);
- 2) jeżeli ten sam przedmiot majątkowy przypadł w częściach idealnych dwu lub więcej osobom jako legatarjuszom szczególnym (art. 1014—1024 K. C.);
  - 3) dłużnika zapisu można wezwać do uiszczenia nie tylko tego podatku, który należy się od części spadku, jemu przypadłej, lecz także do uiszczenia podatku od zapisu.

Dłużnikami zapisu są:

    - a) co do zapisu ogólnego — spadkobiercy z prawa, o ile należą do osób, mających prawo do części obowiązkowej (dziedziców koniecznych, art. 913—919 oraz 1004 K. C.),
    - b) co do zapisu pod tytułem ogólnym — osoby wymienione w ustępie a), w ich braku legatarjusz ogólny, a jeżeliby i jego nie było, spadkobiercy z prawa wogóle (art. 1011 K. C.),
    - c) co do zapisu szczególnego — osoby wymienione w ustępie a) względnie b) (art. 1014 i 1017 K. C.) — według art. 1086 K. C. R. — spadkobiercy z ustawy lub spadkobiercy testamentowi.

8. Władze powołane do wymierzenia podatku spadkowego.

(art. 34 i 40 Przep. o op. sp.).

§ 44. Wymierzenie podatku spadkowego należy do Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych, jeżeli cały majątek spadkowy znajduje się na obszarze b. zaboru rosyjskiego i zarazem jego wartość ogólna (§§ 12—22) nie przewyższa 200.000 marek. Gdy wartość ogólna przekracza powyższą kwotę jak również (bez względu na wartość) gdy majątek spadkowy znajduje się częściowo na obszarze b. zaboru rosyjskiego, częściowo w innej dzielnicy lub zagranicą, wymierzenie należy do Izby Skarbowej.

§ 45. Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych przeprowadzić ma w każdym razie całe postępowanie przygotowawcze. Ma zatem — bez względu na wysokość wartości ogólnej — przyjąć zawiadomienie o śmierci spadkodawcy (§§ 53—55), odezwy sądów i notariuszów (§§ 56—58 oraz 60), zeznania (§§ 61—64) i wszelkie wogóle podania i odezwy, dotyczące wymiaru podatku, oraz zebrać i sprawdzić wszystkie dane, które potrzebne są celem dokonania wymiaru, w szczególności też ustalić rzeczywistą wartość majątku spadkowego. Stosownie do wyniku tego ustalenia Urząd Skarbowy w myśl § 44, bądź wymierza podatek sam, bądź przedkłada sprawę położonej Izbie Skarbowej.

§ 46. Postępowanie przygotowawcze (§ 45) przeprowadza ten Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych, w którego okręgu znajduje się majątek, podlegający podatkowi spadkowemu.

Jeżeli majątek ten znajduje się na obszarze b. zaboru rosyjskiego, ale w okręgach kilku Urzędów Skarbowych, to przeprowadzenie postępowania przygotowawczego należy do tego Urzędu, w którego okręgu spadkodawca zamieszkiwał. Jeżeli miał zamieszkanie poza obszarem tych powiatów administracyjnych, w których znajduje się majątek, to właściwość ustali Izba Skarbowa, w której okręgu mają swe siedziby interesowane Urzędy Skarbowe; jeżeliby znajdowały się w okręgach kilku izb, rozstrzygnie Ministerstwo Skarbu.

§ 47. Gdy na obszarze b. zaboru rosyjskiego znajduje się tylko część majątku podlegającego podatkowi spadkowemu, reszta zaś w innej

dzielnicy, to Urząd Skarbowy mający siedzibę na obszarze b. zaboru rosyjskiego (§ 46) przeprowadza postępowanie przygotowawcze tylko co do części majątku, znajdującej się na tym obszarze (art. 40 Przep. o op. sp.).

§ 48. Gdy na obszarze b. zaboru rosyjskiego znajduje się tylko część majątku, podlegającego podatkowi spadkowemu, reszta zaś zagranicą, to Urząd Skarbowy, mający siedzibę na obszarze b. zaboru rosyjskiego (§ 46), przeprowadza postępowanie przygotowawcze również co do części majątku, znajdującej się zagranicą.

§ 49. Jeżeli spadkodawca zamieszkiwał na obszarze b. zaboru rosyjskiego, a majątek podlegający podatkowi spadkowemu znajduje się częściowo w tej dzielnicy, częściowo zaś w innej, a nadto zagranicą, to Urząd Skarbowy mający siedzibę na obszarze b. zaboru rosyjskiego (§ 46) przeprowadza postępowanie przygotowawcze co do części majątku spadkowego, znajdujących się w b. dzielnicy rosyjskiej oraz zagranicą.

Jeżeli zaś przy takim rozmieszczeniu majątku spadkodawca mieszkał poza b. dzielnicą rosyjską, to wspomniany Urząd Skarbowy przeprowadza w każdym razie postępowanie przygotowawcze co do części majątku, znajdującej się w b. dzielnicy rosyjskiej. Co do zagranicznego—rozstrzygnie Minister Skarbu (art. 40 Przep. o op. sp.).

§ 50. Gdy cały majątek znajduje się zagranicą, to postępowanie przygotowawcze przeprowadza ten Urząd Skarbowy, w którego okręgu spadkodawca zamieszkiwał.

O ile chodzi o znajdujący się zagranicą majątek po obywatelu Państwa Polskiego, który miał zamieszkanie zagranicą, Urząd Skarbowy zaraz po otrzymaniu wiadomości o takim spadku przedkłada akta za pośrednictwem Izby Skarbowej Ministerstwu Skarbu celem ustalenia właściwości.

§ 51. Izba Skarbowa lub Ministerstwo Skarbu może w szczególnym wypadku na wniosek podatnika lub z urzędu przeprowadzenie postępowania przygotowawczego poruczyć innemu Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych, niż określone w §§ 46—50.

§ 52. Każdy Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych obowiązany jest na żądanie Urzędu Skarbowego właściwego (§§ 46—51) przedsięwziąć dochodzenia, potrzebne do uzyskania danych celem wymiaru podatku.

9. Postępowanie przygotowawcze.

a) *Zawiadomienie o śmierci spadkodawcy.*

(art. 22 Przep. o op. sp.)

§ 53. Spadkobiercy, legatarjusze i osoby, które wskutek śmierci spadkodawcy nabywają użytkowanie majątku spadkowego, winni w ciągu miesiąca od dnia, w którym się dowiedzieli o śmierci spadkodawcy, zawiadomić o niej Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych.

Jeżeli spadkobierca, legatarjusz lub użytkownik jest małoletnim, nieusamowolnionym albo bezwłasnowolnym, to obowiązku zgłoszenia spadku winien dopełnić ojciec względnie opiekun (lub kurator w myśl art. 219 ros. K. C.).

Wykonawca testamentowy tudzież kurator spadku wakującego obowiązani są zawiadomić Urząd Skarbowy o śmierci spadkodawcy w ciągu miesiąca od dnia objęcia zarządu.

Wystarczy zawiadomienie ze strony jednej z osób obowiązanych.

§ 54. Zawiadomienie (§ 53) winno zawierać:

- 1) imię i nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania spadkodawcy (należy też wymienić ulicę i numer domu), datę śmierci oraz miejscowość, w której zmarł;
- 2) imiona i nazwiska oraz adresy wszystkich spadkobierców i legatarjuszy;
- 3) wymienienie wszystkich miejscowości (w kraju i zagranicą), w których znajduje się majątek spadkowy.

§ 55. Zawiadomienie (§ 53 i 54) należy wystosować do tego Urzędu Skarbowego, w którego okręgu znajduje się majątek spadkowy; jeżeliby znajdował się w okręgach kilku Urzędów Skarbowych należy zawiadomić którykolwiek z nich.

Gdy cały majątek, podlegający opodatkowaniu znajduje się zagranicą (art. 36 i 37 Przep. o op. sp.), należy zawiadomić ten Urząd Skarbowy, w okręgu którego spadkodawca zamieszkiwał; o ile chodzi o znajdujący się zagranicą majątek obywatela Państwa Polskiego, który miał zamieszkanie zagranicą, zawiadomić należy którykolwiek Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych.

b) Współdziałanie Sądów i notariuszów.

(art. 34 Przep. o op. sp.).

§ 56. Sądy mające siedzibę na obszarze b. zaboru rosyjskiego mają o każdym wypadku śmierci, co do którego przedsięwzięją czynność urzędową w myśl przepisów prawa spadkowego, zawiadomić Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych, w którego okręgu dany sąd ma siedzibę.

W tym celu ma sąć każdy wypadek śmierci zapisać do wykazu prowadzonego według załącznika 2.

W kolumnie 5 należy czynność urzędową określić jaknajkrócej, np. słowami: opieczętowanie, zarządzanie spisu inwentarza, ogłoszenie postępowania spadkowego w myśl art. 125 U. H., podanie o wprowadzenie w posiadanie legatarjusza ogólnego, przyjęcie zrzeczenia się spadku, ustanowienie kuratora spadku wakującego, podanie o dział spadku i t. p.

Kolumny 6 i 7 należy wypełnić tylko o tyle, o ile sąd zna odnośne dane.

§ 57. Do wykazu określonego w § 56 ma sąd zapisywać również wyroki uznania osoby zaginionej za znikłą (art. 45 K. C. P.), wypełniając kolumnę 5 słowami: „wyrok uznający zniknięcie” i wymieniając w kolumnie 7 tymczasowych posiadaczy, (§ 47 K. C. P.), o ile są sądowi znani.

§ 58. Po upływie każdego miesiąca, najpóźniej do 10 dnia miesiąca następnego, sąd przesyła wykaz (bez odezwy) Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych.

Jeżeli w pewnym miesiącu żadnego wypadku nie zapisano, sąd zawiadamia o tem Urząd Skarbowy w powyższym terminie.

§ 59. Sądy mają zezwolić funkcjonariuszom skarbowym, legitymującym się aktami, dotyczącymi opodatkowania spadku lub darowizny, na przejrzenie akt postępowania spadkowego lub innych akt sądowych, zawierających dane, potrzebne do wymierzenia podatku.

§ 60. Notariusz winien na koszt strony interesowanej przysłać Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych, w którego okręgu ma siedzibę, uwierzytelnione odpisy:

- a) testamentu urzędowego, gdy notariuszowi okazano akt zejścia testatora,
- b) testamentu własnoręcznego lub tajemnego, skoro po zaświadczeniu przez sąd oddany został notariuszowi do przechowania,

- c) spisu inwentarza, sporządzonego przez notariusza,
  - d) aktu działu.
- Uwierzytelnienie nie podlega opłacie stemplowej.

c) Zeznanie majątku spadkowego.

(art. 22 Przep. o op. sp.).

§ 61. Każda z osób wymienionych w § 53 ma na wezwanie Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych lub jednocześnie z zawiadomieniem w myśl § 53 przedłożyć zeznanie majątku spadkowego, ułożone według załączonego wzoru 3. Ma przytem zastosować się do „instrukcji o sposobie zeznania majątku spadkowego” (załącznik 4).

Urząd Skarbowy wyznaczy w swoim wezwaniu termin, do którego zeznanie należy przedłożyć. Ten termin ma wynosić przynajmniej miesiąc od doręczenia wezwania i nie może upłynąć przed końcem okresu, wynoszącego trzy miesiące i 40 dni od dnia otwarcia spadku (art. 795 K. C.).

Jeżeli zeznanie ma być przedłożone nie z powodu śmierci spadkodawcy lecz z powodu uznania za znikłego (§§ 7—10), to ma Urząd Skarbowy w wezwaniu zaznaczyć, że ilekroć w „instrukcji” jest mowa o „dniu śmierci spadkodawcy”, należy odnośne dane podać według stanu w dniu wydania wyroku uznającego zniknięcie (część pierwsza § 7) względnie w dniu śmierci poprzedniego posiadacza tymczasowego (część druga § 7), lub w dniu wydania decyzji, stwierdzającej zniknięcie (§ 10).

§ 62. Spadkobierca, legatarjusz ogólny, legatarjusz pod tytułem ogólnym, wykonawca testamentowy oraz kurator spadku wakującego, obowiązani są przedłożyć zeznanie, obejmujące cały spadek. Legatarjusz szczególnie może przedłożyć zeznanie, dotyczące tylko jego zapisu. Użytkownik może ograniczyć się do zeznania, obejmującego przedmioty „poddane użytkowaniu”.

Jeżeli władza skarbowa zażądała zeznania od dwu lub więcej osób, wymienionych w § 53, mogą one przedłożyć jedno zeznanie wspólne, zaopatrzone w podpisy wszystkich zeznających.

§ 63. Podpisanie zeznania przez pełnomocnika osoby, którą Urząd Skarbowy wezwał do przedłożenia zeznania, dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy osoba wezwana nie może zeznania przedłożyć osobiście z powodu istotnej przeszkody (wyjazdu, choroby i t. p.). Urząd Skarbowy może po ustaniu przeszkody zażądać dodatkowego umieszczenia na zeznaniu podpisu osoby wezwanej.

§ 64. Osoba, wezwana do przedłożenia zeznania (§ 61), może zamiast zeznania przedłożyć — w pierwopisie lub urzędownie zaświadczonym odpisie — spis inwentarza majątku spadkowego, sporządzony już w myśl przepisów prawa cywilnego, lub powołać się na spis inwentarza, przesłany już Urzędowi Skarbowemu przez notariusza (§ 60).

Zwalnia to od zeznania, tylko o tyle, o ile inwentarz zawiera dane, wskazane w formularzu zeznania (wzór 3) i w instrukcji (załącznik 4) i jeżeli strona oświadczyła zarazem, że wszystkie dane, które obowiązana jest dostarczyć, podała w spisie inwentarza i zeznała je według najlepszej wiedzy zgodnie z prawdą, nie zatajając żadnego przedmiotu, który był własnością spadkodawcy w dniu jego śmierci.

d) Obowiązek udzielania wyjaśnień.

(art. 22 Przep. o op. sp.)

§ 65. Osoby wymienione w § 53 jak również dłużnicy spadkodawcy oraz ci, w których posiadaniu znajdują się przedmioty spadkowe, obowiązani są na żądanie którejkolwiek władzy skarbowej podać szczegółowo i zgodnie z prawdą wszelkie znane im okoliczności, których znajomość potrzebna jest celem wymiaru podatku spadkowego.

Osoby te są obowiązane na żądanie władzy skarbowej przedłożyć będące w ich posiadaniu dokumenty i księgi handlowe, o ile przejrzenie dokumentów lub ksiąg jest potrzebne do sprawdzenia danych, na których wymiar ma być oparty. Osoby te — o ile w ich interesie sporządzony został spis inwentarza przez organa sądowe — obowiązane są na żądanie władzy skarbowej przedłożyć spis inwentarza w urzędownie zaświadczonym odpisie.

e) Domniemanie prawne co do właściciela przedmiotów oddanych na skład.

(art. 6 Przep. o op. sp.)

§ 66. Jeżeli podatnik jest zdania, że spadkodawca nie był właścicielem przedmiotów, co do których w myśl art. 6 Przep. o op. sp. zachodzi domniemanie prawne, że należały do spadkodawcy, to ma mimo to, przedmioty te wymienić w dziale I zeznania. Zarazem ma w kol. 4 lub w osobnym wywodzie przytoczyć okoliczności faktyczne, z których zdaniem jego wynika, iż owe przedmioty nie należały do majątku spadkodawcy. Te okoliczności ma udowodnić dokumentami lub świadkami. Świadczków przesłuchuje władza skarbowa.

Władza skarbowa orzeka według swego uznania, czy przeciwdowód się udał.

f) Postanowienia karne.

(art. 31—33 Przep. o op. sp.)

§ 67. Wniosek o ściganie występku, przewidziano w art. 31 Przep. o op. sp., skierować ma Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych do Urzędu Prokuratorskiego, w którego okręgu Urząd Skarbowy ma siedzibę.

Ponieważ w sprawach o występkę, pociągające za sobą karę więzienia, rozprawa główna może nastąpić bez śledztwa wstępnego (art. 545 ustawy postępowania karnego), przeto ma Urząd Skarbowy przeprowadzić dochodzenia w sposób tak wyczerpujący, aby Prokurator mógł złożyć Sądowi akt oskarżenia na podstawie danych i dowodów, dostarczonych mu przez Urząd Skarbowy.

§ 68. Niedopełnienie obowiązków, przewidzianych w §§ 19, 34, 53, 60, 61 i 65 podlega w myśl art. 32 Przep. o op. sp. grzywnie do wysokości 50.000 mk.

Grzywnę tę wymierza Urząd Podatków i Opłat Skarbowych.

W razie niedopełnienia obowiązku mimo nałożenia grzywny może być grzywna nałożona ponownie.

10. Wymiar podatku:

(art. 24 Przep. o op. sp.).

§ 69. Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych zawiadamia podatnika o wymiarze podatku spadkowego przez nakaz płatniczy. Jeżeli wymierzyła Izba Skarbowa, zaznaczy to Urząd Skarbowy w nakazie płatniczym.

§ 70. Na żądanie podatnika ma Urząd Skarbowy wydać zaświadczenie, że podatek spadkowy został wymierzony (ewentualnie zaś, że go w zupełności zapłacono), oraz że pewne oznaczone przedmioty pozostałe w spadku, (np. pewną nieruchomości, pewną wierzytelność) wciągnięto do podstawy wymiaru.

Można też wydać podatnikowi na jego żądanie zupełny spis przedmiotów, wciągniętych do podstawy-wymiaru.

Zaświadczenia powyższe podlegają opłacie w myśl art. 30 dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 14 poz. 145).

11. Uiszczenie podatku i grzywien.

(art. 24—26 Przep. o op. sp.)

§ 71. Podatek spadkowy (§ 69) uiszczyć należy w ciągu miesiąca od doręczenia nakazu płatniczego.

Grzywna (§ 68) płatna jest w ciągu miesiąca od doręczenia decyzji, którą nałożono grzywnę.

Odwołanie od nakazu płatniczego samo przez się nie odracza płatności podatku.

Przymusowe ściągnięcie grzywny nastąpić może dopiero po uprawnieniu się decyzji którą grzywnę nałożono.

§ 72. Podanie o odroczenie płatności podatku albo o zezwolenie na uiszczenie ratami należy wnieść do Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych, od którego pochodzi nakaz płatniczy. Decyzję wydaje Izba Skarbowa.

Od płatnika, któremu zezwolono na odroczenie płatności lub na spłatę ratami (art. 26 Przep. o op. sp.); pobierane będą odsetki w wysokości $\frac{1}{2}\%$ miesięcznie płatne z dołu (odsetki za odroczenie); przytem miesiąc rozpoczęty liczy się za cały. W razie niedotrzymania terminu pobrane będą od całej sumy nieuiszczonej w terminie odsetki za zwłokę, przewidziane w art. 25 Przep. o op. sp.

Przykład: Podatek spadkowy wynosi 100.000 mk. Nakaz płatniczy doręczony w dniu 1 marca 1921, zatem podatek płatny 1 kwietnia 1921 r. Na wniosek podatnika zezwolono na spłatę w czterech ratach po 25.000 mk., płatnych w dniu 1 kwietnia każdego roku w ciągu lat 1921—1924.

Jeżeli podatnik powyższych terminów ściśle dotrzyma, to należy pobrać tytułem odsetek: w dniu 1 kwietnia 1922 r. 4.500 mk. ($\frac{1}{2}\%$ miesięcznie za 12 miesięcy od 75.000 mk.), w dniu 1 kwietnia 1923 r. 3.000 mk. ($\frac{1}{2}\%$ miesięcznie od 50.000 mk.) a w dniu 1 kwietnia 1924 r. 1.500 mk. ($\frac{1}{2}\%$ miesięcznie od 25.000).

Jeżeliby podatnik ratę płatną w dniu 1 kwietnia 1923 r. uiszczył już w dniu 1 listopada 1922 r., należałoby przy tem uiszczeniu pobrać tytułem odsetek tylko 2.375 mk. tj. od sumy odsetek, która byłaby płatna w razie uiszczenia odnośnej raty w dniu 1 kwietnia 1923 r. (a wynosiłaby, jak wyżej wskazano 3.000 mk.) potrącić kwotę 625, wyrażającą $\frac{1}{2}\%$ miesięcznie za 5 miesięcy od wpłaconej przed terminem raty w kwocie 25.000 mk.

Jeżeliby przeciwnie podatnik uchybił terminu i ratę płatną w dniu 1 kwietnia 1923 uiszczył dopiero w dniu 1 sierpnia 1923, należałoby przytem uiszczeniu pobrać prócz odsetek w wysokości $\frac{1}{2}\%$, które były płatne w d. 1 kwietnia 1923 r. (a wynoszą, jak wyżej wskazano 3.000 mk.), jeszcze odsetki za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie za 4 miesiące od całej sumy 28.000 mk. nieopłaconej w terminie: Podatnik ma zatem uiszczyć $25.000 + 3.000 + 1.120 = 29.120$ mk.

12. Wpływ podatku spadkowego na prawo rozporządzania majątkiem spadkowym.

(art. 27 Przep. o op. sp.)

§ 73. Czynności następujące:

- 1) przepisanie majątku spadkowego w księdze hipotecznej,
- 2) wprowadzenie w posiadanie spadkobiercy nieporządkowego (art. 724 i 770 K. C.) lub legatarjusza ogólnego (art. 1008 K. C. art. 1742 ustawy postępowania sądowego cywilnego); wprowadzenie w tymczasowe posiadanie majątku osoby znikłej (art. 46 K. C. P.) lub nadanie posiadania stanowczego (art. 56 K. C. P.); zezwolenie na sprzedaż majątku spadkowego, przewidziane w art. 1751 ustawy postępowania sądowego cywilnego;
- 3) w okręgu białostockim: zatwierdzenie testamentu (art. 1060 i nast. K. C. R.) oraz zatwierdzenie spadkobrania z prawa (art. 1408 ros. ustawy postępowania sądowego cywilnego),
- 4) zatwierdzenie fundacji powołanej do życia przez testament (art. 2 dekretu z 7 lutego 1919 r., Dz. Pr. № 15 poz. 215),
- 5) sporządzenie aktu notarialnego lub uwierzytelnienia przez notariusza własnoręczności podpisu na dokumencie — o ile z odnośnego aktu wynika przejście majątku wskutek śmierci,
- 6) uiszczenie długu przez dłużnika spadkodawcy,
- 7) wydanie przedmiotów spadkowych przechowywanych przez osoby trzecie, — w szczególności też wymienionych w § 66,
- 8) wypłata sum ubezpieczonych, płatnych wskutek śmierci spadkodawcy, — nastąpić mogą zasadniczo tylko za uprzednim zezwoleniem właściwego Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych lub za okazaniem zaświadczenia, przewidzianego w § 70, o ile z takiego zaświadczenia wynika, iż przedmiot, o który chodzi, został wciągnięty do podstawy wymiaru i że wymierzony podatek uiszczono w zupełności.

Urząd Skarbowy udzieli zezwolenia na przesiębranie czynności wyżej wymienionych, jeżeli podatek spadkowy, należący się od osoby, która żąda wykonania danej czynności, został wymierzony i w całości zapłacony, a przedmiot, o który chodzi, wciągnięto do podstawy wymiaru. Jeżeli podatek wymierzonego nie uiszczono lub jeżeli nie nastąpił jeszcze wymiar podatku, udzieli Urząd Skarbowy zezwolenia zasadniczo tylko wrazie dostatecznego zabezpieczenia podatku; co do podatku jeszcze nie wymierzonego, zabezpieczenie polegać może w szczególności na zadatkowym uiszczeniu kwoty, która prawdopodobnie będzie wymierzona.

W przypadkach, wymienionych wyżej pod (5 — 8), może być udzielone zezwolenie bez zabezpieczenia lub przy częściowym zabezpieczeniu, jeżeli reszta majątku spadkowego, nie objęta czynnością, na którą zezwolono, niewątpliwie zapewnia ściąganie całego podatku.

13. Środki prawne.

(art. 29 Przep. o op. sp.).

§ 74. Od nakazu płatniczego (§ 69) można wnieść odwołanie w ciągu miesiąca od doręczenia.

Odwołanie wnosi się zawsze do Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych, od którego pochodzi nakaz płatniczy, także wówczas, gdy podatek wymierzyła Izba Skarbowa.

§ 75. Urząd Skarbowy przedkłada odwołanie Izbie Skarbowej, uzupełniony akta danymi, które potrzebne są do rozstrzygnięcia. Gdy podatek wymierzył sam Urząd Skarbowy, to ma przedkładając akta przedstawić swój umotywowany wniosek.

Jeżeli podatek wymierzył sam Urząd Skarbowy, a z danych, które zebrał, wynika niewątpliwie, że odwołanie jest w całości uzasadnione, to nie przedkłada akt Izbie lecz wydaje orzeczenie sam.

§ 76. Izba Skarbowa orzeka w drugiej i ostatniej instancji wskutek odwołań od wymiarów, dokonanych przez Urząd Skarbowy.

Odwołanie od własnych wymiarów przedkłada z umotywowanym wnioskiem Ministerstwu Skarbu. Załatwia je sama, gdy jest niewątpliwie, że odwołanie jest w całości uzasadnione.

§ 77. Od orzeczenia, którym nałożono grzywnę (art. 32 Przep. o op. sp.), można wnieść odwołanie w ciągu miesiąca od doręczenia.

Odwołanie wnosi się do Urzędu Podatków i Opłat Skarbowych, który wydał zaskarżone orzeczenie. Rozstrzyga Izba Skarbowa.

14. Wznowienie postępowania.

§ 78. Jeżeli osoba, która przedłożyła zeznanie (§ 61), dowiedziała się następnie, że do majątku podlegającego podatkowi spadkowemu, należą przedmioty nieobjęte zeznaniem, lub że w ośrodku ujawniły się okoliczności faktyczne, uzasadniające wymierzenie podatku w sumie wyższej, niż wynikająca z zeznania pierwotnego, to ma w ciągu miesiąca od dnia, w którym otrzymała wiadomość o tym stanie rzeczy, przedłożyć właściwemu Urzędowi Podatków i Opłat Skarbowych zeznanie dodatkowe.

O ile to zeznanie dodatkowe weszło do Urzędu Skarbowego po wymierzeniu podatku na podstawie zeznania pierwotnego, ustala władza skarbową podatek spadkowy ponownie, a od kwoty podatku w ten sposób obliczonej potrąca podatek wymierzony pierwotnie.

§ 79. Jeżeli podatnik dopiero po upływie terminu, w którym mógł wnieść odwołanie od nakazu płatniczego (§ 74), dowiedział się o okolicznościach faktycznych, które, gdyby były znane w czasie wydania nakazu płatniczego, spowodowałyby wymierzenie podatku w kwocie niższej lub zmniejszenie wymiaru, to może w ciągu miesiąca od dnia, w którym ten stan rzeczy doszedł do jego wiadomości, żądać ponownej decyzji o należności lub wysokości podatku spadkowego. Żądanie to uwzględnione będzie tylko wówczas, jeżeli z zachodzących okoliczności wynika, że podatnik nawet przy dołożeniu odpowiedniej staranności o rzeczywistym stanie rzeczy wiedzieć nie mógł.

Przepisy powyższe stosują się np. w wypadku, gdy wyrokiem sądowym ustalono, że osoba, która rościła sobie prawo do spadku (a wobec tego przedłożyła zeznanie majątku spadkowego i na jego podstawie otrzymała nakaz płatniczy) prawa tego niema.

Podanie o wznowienie postępowania należy wnieść do tego Urzędu Skarbowego, który wydał nakaz płatniczy — decyzja należy zawsze do Izby Skarbowej. Od decyzji odmownej można wnieść odwołanie, do którego stosują się odpowiednio §§ 74—76.

§ 80. W postępowaniu wznowionem stosują się odpowiednio §§ 61—68.

CZEŚĆ DRUGA.

Podatek od darowizn

15. Przedmiot

(art. 1 i 2 Przep. o op. sp.).

§ 81. Podatek od darowizn będzie pobierany również od rozporządzeń między żyjącymi, mających na celu utworzenie fundacji (art. 1 dekretu z 7 lutego 1919 Dz. Pr. № 15, poz. 215), od aktów działowych (art. 1075 K. C. i art. 219 K. C. P.) oraz od aktów wydzielenia (art. 994 K. C. R.) i aktów posagowych (art. 1001 K. C. R.).

16. Analogiczne zastosowanie przepisów o podatku spadkowym.

§ 82. Do podatku od darowizn stosują się odpowiednio przepisy § 5, 6, 11 — 26, 28, 29 oraz 31 — 39.

Ilekcroć w przepisach tych użyto wyrazów: „spadek” lub „legat” (zapis), należy je zastąpić wyrazem „darowizna”; słowa: „spadkodawca” lub „testator” wyrazem „darujący”, wyrazy „spadkobierca” lub „następca” słowem „obdarowany”; zamiast wyrażenia „śmierć spadkodawcy” podstawić należy: „zdziałanie aktu darowizny” zamiast „podatku spadkowego” „podatek od darowizn”.

17. Współdział notariuszów.

(art. 15, 28 i 34 Przep. o op. sp.).

§ 83. Od darowizny, zdziałanej w formie aktu notarialnego, uścić należy podatek z reguły (§ 89) gotówką do rąk notariusza.

Strony umawiające się obowiązane są na wezwanie notariusza podać mu szczegółowo i zgodnie z prawdą wszelkie znane im okoliczności, których znajomość potrzebna jest celem wymiaru podatku.

§ 84. O ile przedmiotem darowizny jest prawo, co do którego zachodzi wątpliwość, czy lub w jakiej mierze ono istnieje lub czy i w jakiej mierze jest wykonalne (§ 19), postąpi notariusz, jak gdyby tej wątpliwości nie było.

Zastosowanie § 19 przez notariusza zależy od uprzedniego zezwolenia Izby Skarbowej, w której okręgu notariusz ma siedzibę.

§ 85. Jeżeli obdarowany przyjmuje według treści aktu darowizny długi lub ciężary, może notariusz tylko wówczas potrącić je od wartości ogólnej celem ustalenia wartości czystej (art. 3 Przep. o op. sp.), gdy są w akcie darowizny szczegółowo wymienione w sposób wskazany w ustępie 17 „Instrukcji o sposobie zeznania majątku spadkowego” (załącznik 4).

§ 86. Notariusz winien zapytać strony umawiające się, czy obdarowany otrzymał od darującego już przedtem darowizny, a w razie odpowiedzi twierdzącej wezwać je aby wymieniły: miejscowość i daty dziania darowizn, ich przedmiot oraz notariuszów lub władze skarbowe, którzy obliczyli podatek (opłatę, należność) od tych poprzednich darowizn. Notariusz ma zwrócić uwagę stronom, że udzielenie odpowiedzi niezgodnych z prawdą stanowi występki, przewidziany w art. 31 Przep. o op. sp. Odpowiedź stronom podać w akcie, choćby była ujemna.

§ 87. Art 14 Przep. o op. sp. zastosowuje notariusz tylko o tyle, o ile sam przechowuje akta, dotyczące poprzednich darowizn lub o ile akta te są przechowywane w archiwum tego Wydziału Hipotecznego, przy którym notariusz urządzuje. W tym celu notariusz sumuje czyste wartości tych darowizn poprzednich oraz czystą wartość darowizny, która właśnie ma być działywana i według sumy w ten sposób obliczonej ustala wysokość podatku.

(Szczegółowe wyjaśnienie, jak należy stosować paragraf niniejszy, zawiera § 39).

§ 88. O ile akta, dotyczące darowizn poprzednich, przechowane są u innych notariuszów lub poza Wydziałem Hipotecznym, przy którym notariusz urządzuje, oblicza notariusz podatek od ostatniego aktu darowizny bez uwzględnienia owych darowizn poprzednich. Winien jednak przesłać na koszt strony uwierzytelniony odpis sporządzonego przez niego przezeń aktu darowizny Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych, w którego okręgu ma siedzibę.

§ 89. Notariusz nie pobiera podatku:

- a) od rozporządzeń między żyjącymi, mających na celu utworzenie fundacji (art. 1 dekretu z 7 lutego 1919, Dz. Pr. № 15, poz. 215);
- b) od darowizn, które podlegają zatwierdzeniu przez władzę stosownie do art. 16 powołanego dekretu;
- c) o ile darowizna obejmuje majątek, który darujący posiadać będzie w dniu swej śmierci (np. w przypadku przewidzianym w art. 1082 K. C.);
- d) o ile przedmiotem darowizny są pretensje z tytułu strat wojennych (§ 20);
- e) o ile Izba Skarbowa, w której okręgu notariusz ma siedzibę, zezwoliła na działywanie aktu darowizny przed uiszczeniem podatku (w szczególności też w przypadkach przewidzianych w ostatniej części § 84);
- f) w razie substytucji (§ 5) pobiera notariusz tylko podatek od darowizny na rzecz „obowiązane do oddania”.

§ 90. W każdym akcie darowizny winien notariusz podać:

- a) zastosowane postanowienia Przep. o op. sp. lub niniejszego rozporządzenia;
- b) w razie pobrania podatku: sumę podlegającą opodatkowaniu i dane według których została ustalona, stopę taryfową (zasadniczą i pomocniczą), kwotę podatku;
- c) w razie niepobrania podatku — uzasadnienie.

§ 91. Prócz wypadków, przewidzianych w § 88, winien notariusz przesłać na koszt strony Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych, w którego okręgu ma siedzibę, uwierzytelniony odpis aktu darowizny w wypadkach następujących:

- a) jeżeli przedmiotem darowizny są papiery wartościowe lub pieniądze zagraniczne,
- b) jeżeli majątek darowany znajduje się w całości lub w części po za obszarem b. zaboru rosyjskiego,
- c) w wypadkach o których mowa w § 89.

O ile chodzi o akty, przewidziane w ustępach a) i b) § 89, ma notariusz zaznaczyć na odpisie, któremu Ministerstwu złożył odpis aktu stosownie do art. 6 dekretu z 7 lutego 1919 r. Dz. Pr. № 15, poz. 215.

Przesłanie odpisu nastąpić ma w ciągu tygodnia od sporządzenia aktu. Uwierzytelnienie odpisu nie podlega opłacie stempelowej.

§ 92. Notariusz wpłaca do Kasy Skarbowej, w której okręgu ma siedzibę, kwoty pobrane tytułem podatku od darowizn łącznie z pobranymi tytułem opłat stemplowych.

Notariusz winien gotówkę pochodzącą z powyższych źródeł, przelać do Kasy Skarbowej bezzwłocznie, skoro tylko ta gotówka dojdzie do 50.000 marek. Pieniądze pochodzące z tych źródeł, będące w ręku notariusza w ostatnim dniu miesiąca, winien wnieść w pierwszym tygodniu miesiąca następnego, choćby wynosiły mniej niż 50.000 marek; tej wpłaty nie należy łączyć z wniesieniem gotówki zebranej już w miesiącu następnym.

Notariusz składa Kasie Skarbowej przy każdej wpłacie deklarację ułożoną według załączonego wzoru 5 — w dwóch egzemplarzach.

§ 93. Notariusz winien najpóźniej do 15 dnia każdego miesiąca złożyć Izbie Skarbowej, w której okręgu ma siedzibę „wykaz poborów na rzecz skarbu państwa” za miesiąc poprzedni, ułożony według wzoru 6.

W kolumnie 1 rozpoczyna się z początkiem każdego roku kalendarzowego nowa numeracja.

Przez „opłaty stemplowe” (kol. 7) rozumieć należy również opłatę „aljenacyjną” (art. 235 i nast. ros. Zb. ustaw o opłatach, wyd. z r. 1905) i „aktową kancelaryjną” (art. 280 tegoż Zbioru).

Notariusz ma zapisać do wykazu wszystkie akty darowizn, zarówno podlegające podatkowi jako też wolne od podatku; przy tych ostatnich należy w kol. 10 zaznaczyć, że zachodzi uwolnienie.

§ 94. Jeżeli osoba, która uiściła podatek do rąk notariusza, jest zdania, że notariusz pobrał więcej niż się należy, to może w ciągu lat trzech od uiszczenia wnieść reklamację do Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych, w którego okręgu notariusz ma siedzibę. Do reklamacji ma załączyć odpis aktu darowizny, uwierzytelniony notarialnie.

Reklamacja nie podlega opłacie stemplowej (art. 6 ustęp 12 dekretu z dn. 7 lutego 1919 r., Dz. Pr. № 14 poz. 145).

Urząd Skarbowy, uzupełniwszy akta danemi, które potrzebne są do rozstrzygnięcia, przedkłada je przełożonej Izbie Skarbowej.

Od decyzji Izby Skarbowej można wnieść odwołanie w ciągu miesiąca od doręczenia decyzji. Należy je złożyć temu samemu Urzędowi Skarbowemu, do którego wniesiono reklamację. Rozstrzyga Ministerstwo Skarbu.

Zwrot nadpłaty z urzędu, przewidziany w ostatnim zdaniu art. 29 Przep. o op. sp., zarządza Izba Skarbowa.

18. Wymierzenie podatku przez Izbę Skarbowa.

(Art. 28 Przep. o op. sp.)

§ 95. Władza Skarbowa wymierza podatek od darowizn, od których notariusz nie pobrał podatku wcale lub pobrał go tylko w części. Dotyczy to w szczególności przypadków przewidzianych w §§ 83 i 89 oraz w § 91 w ustępie a) — tych ostatnich wówczas, jeżeliby się okazało, że kurs, przyjęty przez notariusza jest niższy od ustalonego w myśl § 16 i że wynikająca stąd różnica na niekorzyść skarbu państwa wynosi więcej niż 100 marek.

§ 96. Do podatku od darowizn, wymierzonego przez władzę skarbową, stosują się odpowiednio §§ 40—43, 65, 67—72, 74—77 oraz 79 i 80.

Postępowanie, określone w § 42 dopuszczalne jest, gdy ten sam przedmiot majątkowy przypadł kilku obdarowanym w częściach idealnych.

Władza skarbowa może zażądać uiszczenia podatku nie tylko od obdarowanego lecz także od darującego (art. 19, ustęp b, Przep. o op. sp.).

§ 97. Nakaz płatniczy, dotyczący podatku od rozporządzenia między żyjącymi, mającego na celu utworzenie fundacji (§ 89 ustęp a) doręczyć należy fundatorowi lub jego następcom (art. 3 dekretu z 7 lutego 1919 r. Dz. Pr. № 15 poz. 215) względnie organizatorowi składki (art. 5 powołanego dekretu). Nakaz płatniczy dotyczący podatku od darowizny na rzecz osoby prawnej (§ 89 ustęp b) doręcza się bądź obdarowanej osobie prawnej, bądź darującemu.

W nakazie płatniczym należy zaznaczyć, że podatek płatny jest przed zatwierdzeniem aktu przez właściwą władzę.

Odpis nakazu płatniczego przedkłada władza skarbowa właściwemu Ministerstwu (art. 7 powołanego dekretu i część druga § 91). Zatwierdzenie fundacji lub darowizny przez właściwe Ministerstwo może nastąpić dopiero z chwilą uiszczenia podatku, lub na podstawie zezwolenia władzy skarbowej (§ 73).

W razie odmowy zatwierdzenia podatek nie należy się. Właściwe Ministerstwo zawiadamia o odmowie władzę skarbową, od której otrzymało odpis nakazu płatniczego.

§ 98. Podatek od darowizny wymierza Izba Skarbowa, w której okręgu znajduje się majątek darowany. Jeżeliby się znajdował w okręgach kilku Izb, wymiar podatku należy do Izby, w której okręgu położony jest majątek nieruchomy. W braku nieruchomości lub jeżeli położone są w okręgach kilku Izb, ustala się właściwość według miejsca działania aktu darowizny. Jeżeliby ta miejscowość leżała poza okręgami Izb interesowanych, lub jeżeli darowizna, działana w b. dzielnicy rosyjskiej dotyczy wyłącznie majątku znajdującego się poza tą dzielnicą rozstrzyga Ministerstwo Skarbu.

§ 99. Urząd Skarbowy Podatków i Oplat Skarbowych, otrzymawszy wiadomość o darowiznie, od której ma wymierzyć podatek władza skarbowa (§ 95), przeprowadza postępowanie przygotowawcze, o ile ono w szczegółowym wypadku jest potrzebne i o ile da się przeprowadzić w okręgu danego Urzędu Skarbowego.

Ukończywszy postępowanie przygotowawcze lub bez takiego postępowania (o ile ono nie jest potrzebne albo nie da się przeprowadzić w okręgu danego Urzędu Skarbowego) przedkłada Urząd Skarbowy sprawę przełożonej Izbie Skarbowej. Ta ostatnia, jeżeli jest właściwa, wymierza podatek uzupełniwszy w razie potrzeby postępowanie bądź sama bądź za pośrednictwem odpowiedniego Urzędu Skarbowego, w przeciwnym razie odstępuje sprawę Izbie właściwej.

Izba właściwa ustala stosownie do zachodzących okoliczności faktycznych, który z podwładnych jej Urzędów Skarbowych ma doręczyć nakaz płatniczy lub utrzymywać sprawę w ewidencji, o ileby wymierzenie podatku było narazie niemożliwe lub tylko w części możliwe.

§ 100. Gdy przedmiotem darowizny jest majątek, który darujący posiadać będzie w dniu swej śmierci (§ 89 ustęp c), winien obdarowany w ciągu miesiąca od otrzymania wiadomości o śmierci darującego zawiadomić o niej Urząd Skarbowy Podatków i Oplat Skarbowych, w którego okręgu ma mieszkanie. Ma podać:

- 1) imię i nazwisko, zawód i ostatnie miejsce zamieszkania darującego,
- 2) datę i miejsce działania darowizny,
- 3) imiona i nazwiska oraz adresy wszystkich obdarowanych,
- 4) wymiennienie wszystkich miejscowości (w kraju i zagranicą), w których znajduje się majątek darowany.

W przypadkach, o których mowa w niniejszym paragrafie, stosują się odpowiednio §§ 61—63.

Jeżeli obdarowany jest zarazem spadkobiercą lub legatarjuszem, to należy postąpić, jak gdyby również majątek darowany przypadł mu tytułem spadku lub legatu.

Postanowienia przejściowe.

§ 101. „Przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego” ogłoszone zostały w dniu 22 czerwca 1920 r. Piętnastym dniem po ogłoszeniu, przewidzianym w art. 42 tych Przepisów jest zatem 7 lipca 1920 r.

§ 102. Postanowienia Przep. o op. sp. oraz niniejszego rozporządzenia, dotyczące podatku spadkowego, nie będą stosowane:

- a) jeżeli spadkodawca zmarł nie później jak w dniu 31 grudnia 1915 r.,
- b) jeżeli co do spadkodawcy, który zmarł w okresie od 1 stycznia 1916 r. do dnia 21 czerwca 1920 r. włącznie, zapadła decyzja władzy skarbowej o należności podatku spadkowego (opłaty spadkowej) i decyzja ta ma datę 21 czerwca 1920 r. lub wcześniejszą.

Nowe normy o podatku spadkowym będą więc stosowane:

- 1) jeżeli co do spadkodawcy, który zmarł w okresie od dn. 1 stycznia 1916 r. do dn. 21 czerwca 1920 r. nie zapadła w okresie tym decyzja o należności podatku spadkowego (opłaty spadkowej);
- 2) bezwarunkowo, jeżeli spadkodawca zmarł w czasie od 22 czerwca 1920 r.

Przez „decyzję”, o której mowa w ustępach b) i 1) rozumieć należy należy nakaz płatniczy, jak również doręczone podatnikowi zaświadczenie, że podatek (opłata) nia należy się.

§ 103. Postanowienia Przep. o op. sp. oraz niniejszego rozporządzenia, dotyczące podatku od darowizn, będą stosowane tylko do aktów darowizny, zdziałanych począwszy od dnia 7 lipca 1920 r.

§ 104. Art. 31—33 Przep. o op. sp. oraz §§ 67 i 68 stosowane będą tylko w takim razie, jeżeli czyny kargodne, przewidziane w art. 31 i 32 Przep. o op. sp. popełniono w czasie od dnia 7 lipca 1920 r.

§ 105. Jeżeli spadkodawca zmarł w czasie od dnia 1 stycznia 1916 r. do dnia 6 lipca 1920 r. włącznie i w okresie tym władza skarbowa, powołana do wydania decyzji o należności podatku spadkowego, nie otrzymała wiadomości o śmierci spadkodawcy, to osoby, wymienione w § 53, obowiązane są wnieść najpóźniej do dnia 30 września 1920 r. zawiadomienie przewidziane w § 53—55.

Warszawa, dnia 22 lipca 1920 r.

Minister Skarbu:

w z. *Rybarski*

Załącznik № 1
(do § 1).

K L U C Z

do odszukania postanowień ustawy z dnia 29 maja 1920 r., Dz. U. № 49 poz. 299 w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn i postanowień, zawartych w „Przepisach o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego” z dnia 2 czerwca 1920 r., Dz. U. № 49 poz. 300.

Artykuł ustawy z d. 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn	Odpowiedni artykuł Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego	Artykuł Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego	Odpowiedni artykuł ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn
2	8	1	25
3	9	2	11
4	11	3	26
5	12	4	27
6	13	5	28
7	14	6	10
8	15	7	29
9	16	8	2
10	6	9	3
11	2	10	30
12	21	11	4
13	35	12	5
14	36	13	6
15	37	14	7
16	38	15	8
17	39	16	9
18	40	17	31
19	25	18	32
20	26	19	33
21	31	20	34
22	32	21	12
23	33	22	35
24	34	23	36
25	1	24	37
26	3	25	19
27	4	26	20
28	5	27	38
29	7	28	39
30	10	29	40
31	17	30	41
32	18	31	21
33	19	32	22
34	20	33	23
35	22	34	24
36	23	35	13
37	24	36	14
38	27	37	15
39	28	38	16
40	29	39	17
41	30	40	18
42	41	41	42
51	42	42	51
53	43	43	53

Załącznik 2.

(do § 56).

Sąd ..... w .....

Wydział Hipoteczny Sądu ..... w .....

W Y K A Zwypadków śmierci, ujawnionych w miesiącu ..... 19 ..... roku
przeznaczony dla Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Po- zycja	Nu- mer spra- wy	Nazwisko, Imię, zawód i ostat- nie miejsce za- mieszkania spadkodawcy	Data śmierci lub wyroku uznającego zniknięcie	Czynność urzędowa, przy której Sąd dowie- dział się o śmierci spadko- dawcy	Rodzaj pozostałego majątku i miejsce, gdzie on się znajduje	Prawdopo- dobni spad- kobiercy i legatarju- sze	Uwagi Urzędu Skarbo- wego

Załącznik 3.

(do § 61).

(strona pierwsza i część drugiej):

Z E Z N A N I E

majątku spadkowego, pozostałego po .....

..... zmarłym
zmarłej dnia .....

19 ..... r. w .....

DZIAŁ I.

Majątek, znajdujący się na obszarze b. zaboru rosyjskiego oraz zagranicą.

1.	2.	3.	4.	5.
Numer kolejny	Przedmioty majątkowe należące do spadku	Wartość w dniu śmierci spadkoda- wy	Uwagi	Zapiski władzy skar- bowej
		Marek fen.		

(ciąg dalszy strony drugiej)

DZIAŁ II.

Majątek znajdujący się w Polsce poza obszarem b. zaboru rosyjskiego.

6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Dzielnica	Miejscowości	Powiaty	Władza skarbową powołaną do opodatkowania spadku	Sąd powołany do przeprowadzenia postępowania spadkowego	Uwagi	Zapiski
	w których majątek się znajduje					
b. austriacka						
b. pruska						

(strona trzecia i część czwartej)

DZIAŁ III.

Długi i ciężary.

13.	14.	15.	16.	17.	18.
Numer kolejny	Szczegółowe określenie	S u m a	Dowody, załączone do zeznania	Uwagi	Zapiski władzy skarbowej
		Marek fen.			

DZIAŁ IV.

Udziały w spadku.

19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
Numer kolejny	Wymienienie spadkobierców i legatarjuszy	W jakim stosunku rodzinnym osoba, wymieniona w kolumnie 20, pozostawała do spadkodawcy?	Z jakiego tytułu ma udział w spadku i z czego udział ten się składa?	W tej kolumnie należy co do każdej osoby, wymienionej w kol. 20, podać, czy za życia spadkodawcy otrzymała od niego darowizny, a w danym razie wymienić co do każdej darowizny miejscowość i datę zdziałania jej oraz wartość darowanych przedmiotów w dniu zdziałania darowizny	Uwagi	Zapiski władzy skarbowej

(ciąg dalszy strony czwartej)

DZIAŁ V.

Inne dane.

Oświadczam,
Oświadczamy że wszystkie dane wymagane według formularza zeznania
 i „Instrukcji o sposobie zeznania majątku spadkowego” (załącznik 3 i 4
 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 22 lipca 1920 r. Dz. U. № .....
 poz. .... oraz §§ 61—63 tegoż rozporządzenia) zestałem
zestałam zestaliśmy według najlepší
zostałem
zostałam zostaliśmy żadnego przedmiotu, który był
 własnością zmarłego w dniu jego śmierci.
zmarłej jej

..... dnia ..... 19..... r.

.....
 podpis urzędowo poświad-
 czony i adres składającego
 zeznanie.

Załącznik 4

(do § 61)

INSTRUKCJA**o sposobie zeznania majątku spadkowego.****Uwagi ogólne.**

1. O ile rozmiary urzędowego formularza zeznania nie wystarczają do umieszczenia w nim wszystkich danych, należy podać je na osobnych arkuszach. Można też całe zeznanie napisać nie na formularzu urzędowym, byleby było ułożone według tego formularza.

2. *Kto oświadcza świadomie nieprawdę celem udaremnienia opodatkowania spadku lub spowodowania wymiaru w kwocie niższej, niż należy się według ustawy, staje się winnym występku i ulega w drodze sądowej grzywnie aż do 10-krotnej wysokości kwoty, na której utratę skarbu państwa narazono. W razie okoliczności szczególnie obciążających może być wymierzona, prócz grzywny, kara więzienia do sześciu miesięcy* (art. 31 Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. zaboru rosyjskiego z dnia 2 czerwca 1920 r. Dz. U. № 49 poz. 300).

3. Jeżeliby osoba, która przedłożyła zeznanie, dowiedziała się następnie, że do majątku, podlegającego podatkowi spadkowemu, należą przedmioty, nieobjęte zeznaniem, lub że wogóle ujawniły się okoliczności faktyczne, uzasadniające wymierzenie podatku w sumie wyższej niż wynikająca z zeznania pierwotnego, to ma w ciągu miesiąca od dnia, w którym otrzymała wiadomość o tym stanie rzeczy, przedłożyć zeznanie dodatkowe.

Sposób wypełnienia poszczególnych działów formularza.**DZIAŁ I.**

4. W dziale I należy wymienić wszystkie przedmioty, które znajdują się na obszarze b. zaboru rosyjskiego (co do majątku, znajdującego się za granicą, patrz ustęp 27 niniejszej instrukcji).

5. W dziale I mają być wymienione (stosownie do art. 6 Przep. o op. sp. i § 66 rozp. wykonawczego) również rzeczy, które w dniu śmierci spadkodawcy nie znajdowały się w jego posiadaniu, gdyż były oddane na skład osobie trzeciej, jeżeli spadkodawca miał prawo rozporządzania niemi, choćby solidarnie z nim miały prawo rozporządzania inne osoby.

Dotyczy to również przedmiotów, przechowanych w skrynkach depozytowych (safes) tudzież pieniędzy w instytucjach bankowych (wkładów oszczędnościowych, wkładów na rachunek bieżący).

6. W kolumnie: 2 wymienić należy poszczególne przedmioty w porządku następującym:

- a) grunta i budynki,
- b) prawa wieczystej dzierżawy (prawa emfiteutyczne),
- c) kopalnie,
- d) papiery wartościowe (rodzaj i wartość nominalna oraz kupony już płatne, a niezrealizowane, tudzież odsetki za czas od płatności ostatniego kuponu do dnia śmierci spadkodawcy),
- e) wierzytelności hipoteczne,
- f) wszelkiego rodzaju wierzytelności niehipotekowane (z obligów, weksli, wkładów oszczędnościowych, udziały w stowarzyszeniach spółdzielczych lub w spółkach, zaległe czynsze dzierżawne i t. p.),

- g) sumy ubezpieczone, które stały się płatne wskutek śmierci spadkodawcy (z podaniem instytucji ubezpieczeniowej i numeru polisy),
- h) pretensje z tytułu strat wojennych (§ 20 rozporządzenia wykonawczego),
- i) prawa, mające wartość majątkową, niewymienione pod e)—h) np. prawa autorskie, patenty na wynalazki, prawo do czynszu lub innych powinności z tytułu wieczystej dzierżawy,
- j) gotówkę,
- k) przedmioty wszelkiego rodzaju wyżej niewymienione (np. inwentarz żywy i martwy, o ile nie należy do „nieruchomości z przeznaczenia” i wartość jego nie mieści się w sumach, podanych już w kolumnie 3, co do nieruchomości pod a), b) lub c), maszyny, narzędzia, powozy, konie, krowy, sprzęty domowe, odzież, dzieła sztuki, kosztowności i t. p.).

7. Co do przedmiotów, wymienionych wyżej pod a), b) i c) podać należy w kolumnie 2: miejscowość, powiat, numer policyjny i hipoteczny, obszar, rodzaj budynków.

8. Co do wierzytelności (ustęp 6 lit. e, f.) wymienić należy w kolumnie 2: imiona i nazwiska lub firmy oraz adresy dłużników (także instytucji bankowych, w których ulokowane są pieniądze); przy hipotecznych należy podać nadto: przedmiot, obciążony hipoteką (nieruchomość lub wierzytelność), numer hipoteczny odnośnej nieruchomości oraz miejscowość, w której ona się znajduje.

9. Co do wierzytelności oprocentowanych podać należy w kolumnie 2 stopę procentową, oraz czasokres, za który odsetki w dniu śmierci spadkodawcy były już wymagalne, lecz jeszcze nie zostały uiszczone.

10. Co do budynków i tych przedmiotów ruchomych, które są ubezpieczone od ognia, wymienić należy w kol. 4 instytucję, w której je ubezpieczono.

11. W kolumnie 2 należy wymienić szczegółowo również takie prawa, należące do majątku spadkowego, które zdaniem przedkładającego zeznanie są wątpliwe (co do których niewiadomo, czy lub w jakiej mierze one istnieją lub czy i w jakiej mierze są wykonalne).

Zeznający może jednak podać w kolumnie 4, że i z jakiego powodu powodu zachodzi wątpliwość i przedstawić wniosek o odroczenie decyzji co do opodatkowania tych praw (§ 19 rozporządzenia wykonawczego).

12. W kolumnie 3 winien przedkładający zeznanie podać według swej najlepszej wiedzy co do każdego przedmiotu, wymienionego w kol. 2 lub co do każdej grupy przedmiotów jednorodnych wartości sprzedażną, t. j. odpowiadającą cenom sprzedaży przedmiotów tego samego rodzaju w czasie śmierci spadkodawcy.

13. Wartość papierów wartościowych oraz pieniędzy zagranicznych ma być podana z reguły na podstawie zaświadczenia jednej z giełd polskich wskazującego, jaka była przeciętna cena sprzedaży danego papieru wartościowego lub pieniądza w dniu śmierci spadkodawcy. O ileby w tym dniu dany papier wartościowy lub pieniądz nie był przedmiotem obrotów, ma być w zaświadczeniu podane, kiedy odbyły się obroty po raz ostatni przed tym dniem oraz ile wynosiła wówczas przeciętna cena sprzedaży.

Zaświadczenie należy załączyć do zeznania.

O ile chodzi o papiery wartościowe, które w ogóle lub od dłuższego czasu nie były przedmiotem obrotów w Polsce, przyjmuje się jako wartość kapitału z reguły kwotę, wyrażającą wartość nominalną, przyczem, jeżeli oznaczona jest w pieniądzech zagranicznych, które są przedmiotem obrotów w Polsce, następuje zamiana na marki polskie na podstawie zaświadczenia wyżej określonego.

14. Co do wierzytelności które wynikają nie z papierów wartościowych lecz z innych tytułów przyjmuje się jako wartość kapitału kwotę nominalną.

15. Jeżeli prawo wymienione w kol. 2 jest wątpliwem, (ustęp 11 niniejszej instrukcji), to należy w kol. 3 podać jego wartość przypuszczalną.

Dział II.

16. W razie wypełnienia działu II winien podatnik załączyć (lub w swoim czasie dodatkowo przedłożyć) odpis zeznania, obejmującego część majątku spadkowego, znajdującego się w innej dzielnicy, (lub zeznań, dotyczących obu innych dzielnic).

Odpis ma być uwierzytelniony przez władzę w innej dzielnicy, której przedłożono zeznanie.

W tym samym celu winien podatnik do zeznania, w którym wypełniony jest dział II, załączyć odpis tego zeznania (dwa odpisy, jeżeli reszta majątku spadkowego znajduje się w dwu innych dzielnicach). Urząd Skarbowy zwraca ten odpis, zaopatrzywszy go w zaświadczenie zgodności z oryginałem, poczem podatnik ma go przedłożyć właściwej władzy w innej dzielnicy.

Dział III.

17. Przy wypełnianiu kol. 14 należy zastosować analogicznie wskazówki, podane w ustępach 8 i 9 niniejszej instrukcji.

18. Dokumenty, na które powołuje się podatnik celem udowodnienia długów i ciężarów, należy nie tylko wymienić w kol. 16 lecz załączyć je do zeznania w pierwopisach lub wierzytelnych odpisach.

19. Jeżeli majątek, podlegający podatkowi spadkowemu, znajduje się nie tylko na obszarze b. zaboru rosyjskiego i wobec tego ma być przedłożone zeznanie także władzy skarbowej, mającej siedzibę w innej dzielnicy, to należy w dziale III podać te tylko długi i ciężary, które pozostają w związku z przedmiotami, wymienionymi w dziale I.

Niewątpliwie więc należą do działu III długi hipoteczne, które obciążają nieruchomości, wymienione w dziale I lub które wynikły z prowadzenia przedsiębiorstw zarobkowych, znajdujących się na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

O ileby było wątpliwe, z którą dzielnicą pewien dług lub ciężar w związku pozostaje, należy go podać w któremkolwiek z zeznań, które w danej sprawie mają być przedłożone władzom skarbowym dzielnicowym.

Dział IV.

20. W kol. 20 należy wymienić również:

- a) osoby, które wskutek śmierci spadkodawcy (na podstawie testamentu lub z ustawy) nabyły użytkowanie majątku spadkowego lub jego części albo prawo do świadczeń powtarzających się (do renty i t. p.);
- b) osoby, które wskutek śmierci spadkodawcy nabyły prawo do żądania wypłaty sumy ubezpieczonej.

21. O ile osoba, wymieniona wyżej w ustępie 20 pod a), nabyła użytkowanie lub prawo do świadczeń, powtarzających się na czas swego życia, należy w kol. 20 podać jej wiek w chwili śmierci spadkodawcy.

22. Przy każdym nazwisku, wymienionem w kol. 20, należy w tejże kolumnie podać dokładny adres.

23. Dane co do wieku użytkowników oraz osób uprawnionych do świadczeń powtarzających się, uwidocznione w kol. 20, jak również dane co do stosunku rodzinnego do spadkodawcy (kol. 21) należy udowodnić zaświadczeniami z ksiąg stanu cywilnego. Te zaświadczenia mają być wymienione w kol. 24 i załączone do zeznania.

24. Celem wypełnienia kol. 22 posługiwać się należy wyrażeniami następującymi: „zapis całego majątku”, „zapis $\frac{1}{4}$ części całego majątku”, „zapis wszystkich nieruchomości”, „zapis wszystkich ruchomości”, „zapis nieruchomości, wymienionej w dziale 1 pod № . . . .”, „zapis 100.000 mk.”, „zapis dożywotniego użytkowania całego majątku”, „zapis dożywotniego użytkowania połowy nieruchomości, wymienionej w dziale 1 pod № . . . . .”, „zapis renty w rocznej kwocie 10.000 mk. do osiągnięcia pełnoletności”, „suma ubezpieczona 100.000 marek, wymieniona w dziale 1 pod № . . . . .”, „z ustawy: jedna piąta część spadku”, „z ustawy oraz wskutek zrzeczenia się spadku przez . . . . ., trzeciego syna spadkodawcy: połowa majątku spadkowego”, „z ustawy: połowa na własność oraz dożywotnie użytkowanie jednej szóstej części spadku” i t. p.

25. Jeżeli pozostał testament, należy w kolumnie 24 podać, kto przechowuje pierwopis.

26. W kolumnie 23 podać należy darowizny, zdziałane przez spadkodawcę za życia na rzecz osób, wymienionych w kolumnie 20, bez względu na to, czy zdziałane były na obszarze b. zaboru rosyjskiego czy w innej dzielnicy, czy zagranicą.

SPOSÓB ZEZNANIA MAJĄTKU ZNAJDUJĄCEGO SIĘ ZAGRANICĄ.

27. Majątek, znajdujący się zagranicą, o ile podlega podatkowi spadkowemu (art. 36 Przep. o opodatkowaniu spadków) podać należy w dziale 1 (kolumna 2 i 3) szczegółowo: a) jeżeli przedmioty majątkowe, podlegające podatkowi spadkowemu, znajdują się tylko na obszarze b. zaboru rosyjskiego oraz zagranicą, a nie znajdują się na obszarze b. zaboru austriackiego lub pruskiego, b) jeżeli cały majątek, podlegający podatkowi spadkowemu, znajduje się zagranicą, a spadkodawca zamieszkiwał na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

W innych razach postanowi władza skarbową w każdym szczegółowym wypadku, w której dzielnicy ma być zeznany majątek zagraniczny. O spowodowanie takiej decyzji może podatnik zwrócić się do którejkolwiek z władz skarbowych polskich, do których zakresu działania należą sprawy opodatkowania spadków. O ile tą decyzją poruczono wymierzenie podatku spadkowego od majątku zagranicznego władzy skarbowej, mającej siedzibę na obszarze b. zaboru rosyjskiego, należy ten majątek wymienić szczegółowo w kolumnie 2, w przeciwnym razie wskazać w kolumnie 4 władzę skarbową w innej dzielnicy, której przedłożono zeznanie majątku zagranicznego.

Wzór 5
do § 92

Specjalny poborca ..... dnia 19
Notarjusz.....

D o K a s y S k a r b o w e j

w.....

Na poczet poborów na rzecz Skarbu Państwa za miesiąc .....
wpłacam niniejszem:

tytułem opłat stemplowych.....mk.....fen.....
„ podatku od darowizn.....mk.....fen.....
„ .....mk.....fen.....
razem . . mk.....fen.....

słowami .....
(podpis).....

Notarjusz ..... w.....

Wzór 6
do § 93

Wykaz poborów na rzecz Skarbu Państwa
za miesiąc.....19 r.

1	2	3	4	5		6		7 8 9			10	
				Suma podlega- jąca opłacie (podatkowi)	Ogółem		P o b r a n o a mianowicie tytułem					
					mk.	f.	mk.	f.	opłat stem- płowych	podatku od da- rowizn		
				Razem								

Na poczet sumy, obliczonej w kolumnie 6, zapłaciłem
dnia.....19.... r. według pozycji.....dziennika przychodu.....mk.....f.
„ .....19.... r. „ ..... „ ..... „ ..... „ ..... „ .....
„ .....19.... r. „ ..... „ ..... „ ..... „ ..... „ .....
razem . . mk.....f.

.....dnia.....19.... r.
(podpis).....